

Taxa postală plătită în num. No. 224.716 929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár.

da Baron L. Pop (v. Brass) Telefon: 9-77. Előfizetés: Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200 (földre: Havonta 1 negyedévre 6, egészévre 18) Adó: Adósságok díjazása KELET az erdélyi zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomá... csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmendetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámor Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Csütörtök, 1932 szept. 1.

5092. ÉV. ELUL I. XV. ÉVF. 199. SZAM

VILAG TÖRKE

Az állampolgársági törvényjavaslat

Az a törvényjavaslat, amelyet Popovici igazságügyminiszter akar benyújtani a parlament elé, csak félig oldja meg az állampolgársági sérelmeket. Módot ad az állampolgári lajstromban való bekerülésre azoknak, akik vagy a saját, vagy a hivatalok hibájából onnan kimaradtak.

De nem változtatja meg a törvény híres 56. szakaszát, amely a békeszerződés világos rendelkezéseitől eltérőleg, alkotmányellenesen egész halom bizonyítványtól teszi függővé az állampolgárság elnyerését.

A Zsidó Párt nem is fog megelégedni a félmegoldással és a parlamentben és a parlamenten kívül is tovább fog harcolni az a keserves állapotnak maradék-üli megszüntetéséért.

Amikor az államhatalomnak pedig, a Zsidó Párt megmozdulását ilyen honorálta, be kell látnia, hogy az és a kormány is csak nyer vele, mert a montalanok örökké napirenden levő érdeke az igazság, a jog és a méltányosság jellemében likvidálják.

Galaci főügyész megfogatása

Igy néz ki a mi közigazgatásunk: Amit jobbkezzével tett a galaci rendőrség, azt a balkezzével elrontotta a főügyész. A rendőrség meglepő eréllyel lépett fel a zsidó színházra támadó antiszemita terrorlegények ellen — és jött a főügyész ur, aki jóságos mosollyal futtatogatta a derek fenegyerekeket.

És aztán mi sem természetesebb, mint hogy holnap fel fogják gyújtani a galaci színházat. Miért is ne. Hiszen oly ember a főügyész ur. Ő nem haragzik az ilyesmiért és nincs szíve fogvatartani a „nemzet hőseit”... akiknek mint megfogatottak.

Kérdés azonban, mi és ki következik azután. Már a galaci zsidó színház felgyújtása után és a zsidók után. Nem-e az állam közrendje? Nem-e az állam arcai? Nem-e azok, akik ma édes mosollyal nézik a fenegyerekek rombolását?

Félt, hogy igen. És ha igen, akkor a főügyész urak jólelkűsége felett le kell már csapnia a kormány kezének, amely felelősséggel tartozik az adófizető polgárok élet- és vagyonbiztonságáért.

És erre a lecsapásra éppenséggel megérdemelt már a romániai antiszemita terror. A miniszterelnök csak néhány nappal ezelőtt tett ünnepélyes kijelentést a zsidó lakosság jogainak megvédésére. Látni szeretnők már ezeknek az ígéreteknek gyakorlati megvalósítását is.

Eppen ezért ajánljuk a miniszterelnök és az igazságügyminiszter figyelmébe a galaci főügyész nagylelkűségét. Mert ma már nemcsak a zsidóságot és nemcsak az ország presztizsét, de az állam létalapjait is veszélyeztetik azok a főügyészi simogatók, amelyek a legbőségesebb olajat öntik az antiszemita terrorlegények harci tüzéire.

Egy levelezőlap története

Ami pedig itt következik — szóljon egyenesen a posta vezérgazdóságának.

Egy levelezőlap fekszik előttünk. Tárgovistében íródott és Kolozsvárra érkezett. Egyik előfizetőnk küldte be. Igy néz ki: Az írásra szánt oldalon tollal írott héber szöveg. Közepén ceruzával rajzolt hatalmas kampószerű és négybetűs: LANC. A címzés oldalán, a lejes, letéphetetlen, nyomtatott bélyeg mellett egy lekaptart bélyeg tépett nyomai és a kolozsvári posta 1 lejes büntetőbélyege. A címzés, a zöld felírás és a címer körül pedig kuszált ceruzairás, amelynek szövegét fordítása így hangzik: „Köszönje meg nekünk, hogy ezt a lapot megkapja. Ne mondja, hogy a cornelisták rossz emberek. De ne írjon több zsidóul, mert Romániában van! Ne is próbálja kutatni,

A bevétel szigorú kontingentálásával foglalkozott a mai minisztertanács

Bucuresti-Bukarest, aug. 31. Az Adeverul szerint a ma esti minisztertanács foglalkozott a bevétel kontingentálásának problémájával Madgearu javaslatára alapján. Az ipar- és kereskedelmi miniszter ugyanis szigorúan kontingentálni kívánja a külföldről importálható áruk mennyiségét, elsősorban a fémárak és a textilipar cikkeknek behozatalát, de nem külön törvény útján, hanem a kompenzációs pénztárról szóló törvény segítségével. Ezzel a miniszter a belföldi iparágakat kívánja védeni és közvetve a munkanélküliségen enyhíteni, másrészt valutáris szempontokból is nagyjelentőségű a kontingentálás. Madgearu azonban csak időlegesen akarja bevezetni a kontingentálási rendszert, addig amíg a preferenciális vámrendszer, — amelynek a miniszter egyik előharcosa — életbe nem léphet.

Montague Norman amerikai tárgyalásait teljes rejtély fedi

London, aug. 31. Az Angol Bank kormányzója, Montague Norman newyorki pénzemberekkel folytatott hétfői megbeszélései után egyelőre megerősítetlen hírek szerint, e hét folyamán tér vissza Angliába Meilon londoni amerikai követtel együtt. Norman a többi között tárgyalat Harrissonnal, a Federal Reserve Bank képviselőjével. Noha hivatalosan cáfolják, hogy Norman bár miféle tárgyalást folytatott a háborús adósságok kérdéséről, az amerikai sajtó mégis igen nagy jelentőséget tulajdonít annak a londoni híresztelésnek, a

mely szerint nemzetközi kölcsön kibocsátását tervezik, a még megmaradt hadi adósságok és jóvátételek teljes likvidálására, Wallstreeti bankkörökben azonban annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy ilyen hatalmas kölcsönnek — hiszen legalább kettő és félmilliárd dollárról lenne szó — elhelyezése a pénzpiacon jelenlegi helyzetben lehetetlen. Más hírek szerint Norman az árak magasabb színvonalon való megszilárdításáról, az aranystandardra való visszatéréséről és a világgazdasági konferenciáról tárgyalt.

Japán új külpolitikája Kínával és Amerikával szemben

Tokió, aug. 31. A japán alsókamara mai ülésén az alábbi fontos határozatokat hozta:

1. A japán tengeri hatóságok tanulmányozni fogják a mandzsuriai partok védelmének Port-Artur kikötőn keresztül történő megvalósítását.
2. A japán kormány nem kér magyarázatot az Egyesült Államoktól az Atlanti-óceánhoz tartozó amerikai flottának a Csendes-óceánon való állandó tartózkodásáért.
3. A japán kormány a japán-kínai kérdést fontosabbnak tekinti, mint a mandzsu és a mongol kérdést.
4. A japán hadügyminiszter még akkor se hozza szóba a Jehol kínai tartomány területén való törvényes védekezés jogát, ha a mandzsu kormány saját védelmére ott intézkedéseket fogantat.

ki tépte le a repülőbélyeget. Eljen Zelea Codreanu! Tisztelettel... és itt egy pár krixkrax következik néhány kampószerűtől körülölcömázva.

Nem arról kívánunk itt polemizálni, hogy jogában van-e bárkinek is itt, ebben az országban héberül, vagy akár kínaiul is írni, vagy sem. Ez ugyanis nem képezheti vita tárgyát. Minden ember és minden polgár elemi joga, hogy magánlevelezésében úgy írjon, ahogy éppen jól esik. És a postának csak egy kötelessége lehet: a portóval ellátott levelet, bármilyen nyelven is lett legyen az írva, továbbítani rendeltetési helyére.

Hát erről van szó. Mindenki úgy tudja ebben az országban, hogy a postára feladott levelek, attól a pillanattól kezdve, hogy bedobták a postaládába, attól a pillanattól, amíg a címzettnek átadják — nem kerülhetnek magánember kezébe. És senki más nem juthat hozzájuk, mint a posta és annak hivatalnokai.

Kérdezzük tehát a posta vezérgazdóságától: Kinek állott módjában egy a postára szabályszerűen feladott levelezőlap bélyegét leszakítani és azt ilyen ékzetelenségekkel telefirkálni? Ha pedig magánembernek nem állott ez módjában,

megengedhető-e, hogy a polgárok és így a zsidó polgárok adófilléreiből is javadalmazott állami tisztviselők antiszemita otrombaságokra használják fel hivatalukat és így galád módon üzérkedjenek hivatali megbízásukkal?

Ez ugyanis már sokkal több annál, amit közönségesen antiszemitzmusnak nevezünk. Mert ez rendkívül alkalmas arra, hogy az ország lakosai megvonják bizalmukat a postától, amelynek fundamentális kötelessége a levelek és főképpen a magánlevelek érintetlenségét és diszkrecionális voltát megőrizni és azt biztosítani. Abban a pillanatban pedig, amikor ez a legcsekélyebb mértékben is veszélyeztetve van — megszűnik a posta postának lenni.

Kicsi dolog ez a levelezőlap-történet. Bagatell dolog. De éppen ezek a jelentéktelennek látszó momentumok azok amelyeknek láncolata teljesen aláshatja az állam presztizsét.

És ha meg akarják őrizni az illetékesek ezt a presztizst, akkor elsősorban azoktól a tisztviselőktől kell megtisztítani a közhivatalokat, akik játékot űznek belőle és arculcsapják az állam tekintélyét.

A stressai konferencia

Szeptember 5. Uj dátum a konferenciák tömkelegében. Ezuttal egy olasz kisvárost szemeltek ki a delegátusok, ahol kellemesen eltölthetnek néhány napot. Az európai közvélemény ugysem tekinti egyébként az ilyen konferenciákat — az eddigi eredmények után itélve — mint nagyszabású week-end-eknek, ahová idős diplomaták, fiatal gépirókissasszonyokkal szórakoznak.

Mindennek dacára, talán-talán mégis megéri a fáradságot, hogy alaposabban utánanézzünk annak, vajjon ez a stressai konferencia milyen célok szolgálatában áll?

A konferenciát, az a komité hirta össze, amelyet azzal a céllal állítottak össze, hogy Közép- és Keleteurópának gazdasági és pénzügyi rekonstrukcióját vigye keresztül. Milyen szépen is hangzik ez, így egyszerűen leírva, de mennyi problémát sűrít magába ez a egyszerű mondat. Rekonstrukció! A legutóbb megtartott lausannei konferenciának tárgysorozatát, főképpen eredeti céljának tárgyalása töltötte be. És ez a német reparációk kérdése volt. Arról is tárgyaltak mellékesen, hogy a Tardieu-terv alapján megindult tárgyalások, amelyet London és Berlin is szívesen vett, valóban előbbrevigyék a bajokkal küzdő közép-európai államok ügyét. Nem ehetette el teljesen a lausannei konferencia ama eredeti tervét, mely szerint a Tardieu-tervet is tárgyalni fogja, de nem érték rá és éppen ezért határozta el egy erre a célra kiküldött komité összeállítását, mely azután egybehívta a stressai konferenciát. Ennek a kiküldött bizottságnak tüzték ki célul azt is, hogy konkrét terveket állítson össze a nevezett államok pénzügyi és gazdasági rekonstrukciójára vonatkozólag. A rezolúció, amely a lausannei egyezmény negyedik számú mellékletét képezi, határozottan kimondja, hogy tizenöt állam küldi ki majd két-két delegátust, az összehívandó konferenciára. A cseh-magyar-jugoszláv, román és osztrák delegátusok mellett, amely államokra a Tardieu-terv szorított, kiküldi megbízottait Bulgária, Görögország és Lengyelország, sőt még a nyugati államok is, így a franciák, németek, angolok és olaszok, tehát azok a nagyhatalmak, amelyeknek hozzájárulása nélkül, ugysem tudnak semmit sem határozni a közép- és keleteurópai államok rekonstrukciójára vonatkozólag.

A Tardieu-terv abból az elgondolásból indult ki, hogy az osztrákok és magyarok különleges súlyos pénzügyi helyzetbe csakis úgy volna megoldható, ha ezzel kapcsolatban megoldanak a jugoszláviai és romániai agrárkriszist is. Az a legfőbb cél, hogy az öt állam működék össze, amely tulajdonképpen Középeurópát földrajzi szempontból képezi, még azokból a tradíciókból táplálkozik, amelyet számukra a történelmi mult biztosít. Természetesen nem hagyható figyelmen kívül az a kölcsönös gazdasági egymásra hatás és utaltság sem, amely az adott földrajzi és történelmi helyzet folytán állott elő és az a gazdasági struktúra, amely ugyszólván egymás kiegészítését és segítését írja elő. A Tardieu-terv feltételezte, hogy a tervezetben felsorolt öt közép-európai állam felismeri azt a kölcsönös együttműködés szükségességét és mindazon megoldásokat elfogadja, amelyek kiviteltére a nagyhatalmaktól teljes anyagi és erkölcsi támogatást kapnak. Ez a terv, amely preferenciális engedményekkel akarja megoldani vagy legalább is megkönnyíteni azt a súlyos gazdasági kriszist, megtorpant azon, hogy a legutóbbi tárgyalásoknál két európai nagyhatalom, politikai és gazdasági szempontból féltékenykedni kezdett egymásra s ennek kárát — természetesen — az érdektelt államok látták.

A szeptember 5-én összeülő stressai konferencián, az érdektelt öt államon kívül, ott lesznek a nagyhatalmak kiküldöttei is. Ezek a nagyhatalmak, a tárgyalások folyamán minden lehető elkövetnek majd, hogy a kibontakozás útját egyen-

gressék, adott esetben ezekhez az államokhoz való kapcsolatukat is dokumentálják, sőt ha szükségét látják, még maguk is bekapcsolódnak majd a Tardieu-terv megoldásának egyenes vonalába. Teljes szabadsággal most még nem lehet tudni, hogy valóban melyek lesznek a protezsált és melyek protektor országok a stresai konferencián? A határvonalak elmosódnak-e téren, mert lehet, hogy egy-két napi tárgyalás után egyes protektorból is protezsáltak válhatnak, ha az illető ország helyzete ezt megkívánja. Ez is azoktól a tervektől függ, amelyeket egyes államok fognak előterjeszteni a stresai konferencián. Bizonyos, hogy meghívott államok, ugyszólván egész Európát képviselik és ezáltal lehetővé válhat közös jóakarattal és engedékenységgel, valóban megoldani a felmerült kérdések egy egész sorát, — ha nem is az egészét.

Kétségtelennek látszik, hogy a tárgyalások középpontjában, az a kérdés fog állani, amely a legégetőbb problémája az összes közép- és keleteurópai államoknak. És ez, amely ugyszólván kiindulópontja minden bajnak és amelynek megoldása első etappe-ja lehet a gyógyulásnak: az agrárkrízis megoldása, illetőleg az egyes államoknak a nyereszterményeikre vonatkozó preferenciális szerződések megkötése. Szabatosabban kifejezve: ki melyik állam mennyit és kinek adjon el nyereszterményeiből és milyen áron? Mily államok kössenek egymással preferenciális szerződést és ez a megkötés milyen mértékű legyen? Ez a kérdés áll a tárgyalások homlokterében, valamint az is, hogy miképpen szerveződjék meg a mezőgazdasági államok nyereszterményeinek eladása. Hogyan jelenjenek meg a világpiacra, anélkül, hogy a nagy versenyben, amelyhez az orosz árukiadást is járul, teljességgel fel ne morzsolódjanak.

Természetesen ezzel kapcsolatban tárgyalás alá veszik majd azokat a rendkívül nyomasztó és a forgalmat teljesen megbénító deviza rendelkezéseket is, amelyeket az egyes államok, egymásután életbe léptettek.

Kétségtelen, hogyha a konferencia valóban építő munkát akar végezni és a régi bizalmatlanság egymás iránt nem lesz nagyobb, mint annak felismerése, hogy ezeken az államokon csak az összefogás segít; akkor a stresai konferencia elé talán több optimizmussal nézhetünk, mint az eddig összejövetelek elé. A konferencia végeredménye egy alapos tanulmány lehet, amelyet a Londonban szeptember végén összeülő Unió fog tovább tárgyalni. Ez a komisszió sokkal nagyobb hatáskörrel fog rendelkezni, a konziliumokat csak konzilium követi. Most Stresa. Azután London!

Vajon fog-e tudni ez a legközelebbi megbeszélés olyan eredményeket elérni, hogy az ott hozandó határozatok ugy az érdekeltek, mint a patronizáló államok valamennyien elfogadjanak magukra nézve? Ez a nagy kérdés.

Nem tudjuk, de úgy érezzük, hogy a Tardieu-terv a francia érdekek szempontjából készült. Nem lehet azt sem tudni, hogy a német-francia-olasz rivalizálás nem-e lesz kerékkötője a középeurópai államok békés együttműködésének? De egy bizonyos! Hogy a par excellence mezőgazdasági államok, mint például Románia is, nem fog tudni másképpen boldogulni a világpiacokon, sem pedig az ipari államokkal, így Ausztriával. Csehországgal sem fog tudni megfelelő kereskedelempolitikai szerződéseket kötni, csakis az esetben, ha az irányvonalat olyképpen szabják meg az összes érdekeltek, hogy az mindegyik szerződő félre jó legyen és egyidejűleg a szomszédok irigységét se keltse fel.

Rengeteget konferenciáztak már a háború óta. Most még egy lesz. Lehet, mert nem kiáltották ki döntő jelentőségűnek s ezért valami érdemlegeset is fog alkotni. Majd meglátjuk.

Leitner Zoltán.

— Végetért a lengyel főváros tisztviselőinek sztrájkja. Varsóból jelentik: A lengyel főváros tisztviselőinek és alkalmazottainak sztrájkja véget ért, miután a vezetőségnek sikerült értékpapírok lombardírozásával a hátralékos illetmények egy részét kifizetni.

Select Muzgó

Mai kezdettel mutatja be:

MALEC

közkedvelt művész

Szeresd felebarátinódet

legújabb szenzációs vígjátékát, melyben partnernője a bájos

ANITA PAGE

Ha jól akar mulatni, nézze meg e filmet!!

Műsoron kívül hangos hírado! Monopol Metro-Goldwyn.

Uránla Muzgó

Mai kezdettel mutatja be:

TOM MIX

a híres cow-boy király és

Tony

nevű csodalóvának legújabb szenzációs filmjét:

A nagy leszámolás

izgalmas kalanddráma. Műsoron kívül hangos pótkép. Monopol Filmcentrál.

Ujabb összeütközés volt a Dnyeszternél a román határőrség és az orosz szovjetkurírok között

Egy kisenevi pékmunkás szökés közben belefutott a Dnyeszterbe

Bcuuresti-Bukarest, augusztus 31. A tighinamegyei Doljani községnél újra összeütközésre került sor a román gránicsárok és az orosz szovjetkurírok között. A tulsó partról egy csoport közeledett a gránicsárörtség felé és tüzelni kezdtek a román őrségre. Csakhamar formális lövöldözés fejlődött ki mindkét oldalról. A lövöldözés közben pár száz lépéssel feljebb egy csónak igyekezett átkelni az

orosz partról a Dnyeszteren, ezt azonban észrevette egy másik gránicsárörtség, amelynek sikerült a csónakon levőket feltartóztatni és az egyiket közülük el is fogni.

Tegnap éjszaka két kisenevi pékmunkás próbált átszökni Oroszországba, a gránicsárok azonban ezeket is észrevették. Az egyiknek sikerült megmenekülnie, a másik belefutott a Dnyeszterbe.

Két bécsi revolveres bandita garázdálkodása Lundenburgban

Ki akartak fosztani egy cukorgyárat. Két üldözőjüket halálosan megsebesítették

Bécs, augusztus 31. Tegnap éjszaka Lundenburgban két bécsi betörő, akiket munka közben megzavartak, iszonyú vérengzést rendeztek.

Üldözőiket revolverlövésekkel tartották távol maguktól és két üldözőt revolverlövésekkel súlyosan megsebesítettek, az egyiket életveszélyesen. A két betörőnek sikerült megszökni s még az éjszaka folyamán átlépni az osztrák határt.

A küzdelem a Kuffner-féle cukorkagyár közelében játszódott le. Egy rendőr éjszakai körútja közben lepte meg a betörőket, akik éppen a gyár kerítését akarták áttörni. A rendőr a két betörőt lefogta és be akarta őket szállítani a rendőrszobába. Egyszer csak az egyik betörő zsebéből paprikából és sóból össze kavart port markolt elő és a rendőr szemé közé vágta, úgy, hogy a rendőr kénytelen volt fájdalomban elengedni a két betörőt. A két betörő futásnak eredt, míg a félig megvakított rendőr segítség-

ért kiáltott. A rendőr segélykiáltásait egy arra haldó hivatalnok meghallotta. A hivatalnok azonnal üldözőbe vette a két betörőt, akik közül az egyik revolvért rántott és lövést adott le üldözőjükre. A hivatalnok az első lövéstől olyan súlyos sebet kapott, hogy eszméletlenül terült el a földön.

A lövést meghallotta Karl Svetlik rendőrmester, aki szintén üldözőbe vette a menekülőket. Őt is revolverlövésekkel terítették le.

A két betörő az osztrák határ felé menekült és annak ellenére, hogy egész sereg rendőr és csendőr eredt utánuk, sikerült az est sötétjében eltűnniök az osztrák határon. A lundenburgi hatóságok meg vannak győződve arról, hogy két bécsi banditáról van szó.

A megsebesített hivatalnok sebe életveszélyes, Svetlik rendőrmesteren is azonnal operációt kellett végrehajtani.

Parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjesztettek a parlament elé az összes végrehajtások felfüggesztéséről

A nagyjelentőségű javaslat szövege. A törvényelőkészítő bizottság csupán az árverések szüneteltetését ajánlja. A kormány még nem nyilatkozott a kérdésben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. A Dimineata szerint parlamenti iniciatívából kifolyólag törvényjavaslat fekszik a Ház előtt, mely a következőket tartalmazza:

1. Mindenféle végrehajtási kényszerintézkedés mindenféle javak felett 1933 március elsejéig felfüggesztetik, bármily fázisában is volna a végrehajtási eljárás.

2. A felfüggesztés idejére a késedelmi kamatok egyenlők a Banca Nationala hivatalos kamatlábiával.

3. A felfüggesztés nem vonatkozik a javakat megóvó, vagy azokat biztosító intézkedésekre, nem vonatkozik továbbá a jövedelmekre sem.

4. Tilos az elszállítással járó végrehajtás.

5. Minden a jelen törvénnyel ellenkező intézkedés felfüggesztetik, jelen törvény pedig a kihirdetéssel lép életbe.

A törvényjavaslattal szemben elfoglalt kormányálláspont még nem került nyilvánosságra, kérdéses még, hogy a kormány azt magáéva teszi-e, vagy sem, viszont a törvényelőkészítő bizottság véleménye már nyilvánosságra került s az a következő érveléseket tartalmazza:

— Mínt hogy a törvényjavaslat intenciója megindokolása szerint az, hogy megakadályozza a javaknak olcsó áron idegen kézbe kerülését, továbbá a javak elkötvetyelését, a tanács elegendőnek tartja, ha az indítványozott időre csupán az árverések kitűzése szünetel, amely rendelkezéssel ugyanazon cél éretnek el

és a jogi élet így nem szenvedne feleslegesen akadályozást.

— Továbbiakban azon véleményen van a bizottság, hogy a felfüggesztés kedvezménye alól kivéssenek: Az államnak járó tartozások, a tartásdíjak, a házbérek, a munkaszerződésből eredő követelések, azok a tartozások, melyek a külföldi tartozások listáin vannak, bűncselekményekből eredő tartozások, szabadfoglalkozást üzőknek járó tartozások, mert ez utóbbi esetben a tartozás éppen annak következménye, hogy a jószág gazdát cserélt.

— A törvényelőkészítő bizottság még néhány ilyféle módosítást javasol, de alapjában nem veti el a gondolatot és lényegében csak szövegváltoztatásokat és módosításokat javasol.

Képviselői körökben izgalommal várják a törvényjavaslat sorsát, főként a kormánynyilatkozatot, mely a javaslat sorsát eldönti, de nem kevesebb izgalommal várják a javaslat sorsát a városi és falusi adósok érdekelt tömegei is.

Nem lehet szó róla, hogy a javaslat eredeti formájában átmenjen, mert, mint a bizottság véleménye mutatja, ez a forma még a házbérfizetések kötelezettségének felfüggesztését is jelentené, bár abban a formában, hogy semmi el nem árvezhető.

A javaslat törvényerőre emelkedése új és egészen váratlan helyzetet teremtene. Nemcsak amiatt, hogy az árverések teljesen elmaradnának, de főként azok a lelki motívumok és reménykeltések, melyek maradandóak, esetleg legyőzhetőnek maradandóak, amelyeknek a törvény megsavazása — még változtatás nélkül is — keltene.

— Az osztálysorsjáték mai húzása. karestből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán nyertek: 100.000 lejt 485 20.000 lejt 45898, 15.000 lejt 68674, 710 38741, 20170, 12.000 lejt: 61.600, 15.200 19.945, 23.552.

A kanadai kormány gabonaár ellenőrző szervezet létesít. Londonból jelentik: A kanadai kormány az Egyesült Államok-beli Farm Board mintájára gabonaár-ellenőrző szervezet készülni létesíteni.

— Rosenblatt Rózi és Boskovits Sándor dési hangversenye. Nagy érdeklődés előzi meg Désen Rosenblatt Rózi, a K. váló alténekesnő hangversenyét, amelyre folyó hó 3-ikán, szombaton este rendez meg a prefektura dísztermében, Boskovits Sándor zongorakísérete mellett. fiatal énekesnőnek Olaszországba való visszatérése előtt ez lesz utolsó érdemi hangversenye.

Ma folytatják a román-magyar clearing tárgyalásokat. Bukarestből jelentik: A román-magyar clearing-tárgyalásokat ma folytatják, miután a budapesti delegátusok már visszaérkeztek.

Egy belga pénzügyi szakember a világválság végét jósolja. Bukarestből jelentik: Franczius volt belga miniszter, pénzügyi szakértő, a jegybank közgyűlésén mondott beszédében megállapítani kívánta bizonyos jelekből, hogy a világgazdasági válság a vége felé közeledik. Franczius azt javasolta, hogy a szakértők a világgazdasági konferencián főleg két szempontot tartsanak szem előtt: 1. A lehető legtöbb országban állítsák helyre a pénz értékállanságát. 2. Vessenek véget azoknak a megszorító intézkedéseknek, amelyek a nemzetközi áruforgalmat gátolják.

Görögország megkezdte külföldi adósságairak fizetését. Athénből jelentik: A görög jegybank megkezdte a külföldi kereskedelmi követelések fizetésére szolgáló valuta-kiutalásokat. Az adósoknak meg kell jelölniök azt a számlázatot, amelyet adósságaik részletteléséül hitelezőiknek felajánlanak.

Denaturált-szesz

orig. hordóban 26 lej. Szállítás csakis azok részére eszközöltetik, akik denaturált-szesz tartására jogosítottak.

Uilmann József & Flia

Vegyiáru Import Oradea. Telefon 677.

Megnyugtató a bizalom vegyi festés, tisztításban CZINK cég egy fogalom

Egy nag

Bucuresti-napja Bul Brown a ne and Trust einöke, a hi a jóléti és az itteni gaz tanulmányo aki a kínai segélyezésér menyezője é alapítója, R innen Szov váb Kináb Az egyik nak rendki adott az a gaz kialakulásá méltó állás

— A vil mely három katasztrófál ságokra, vé Ez az elmu De sokkal ahogy ezt a országok, a lyos követk és azért, m alakult ki stabilitás, a gokat. Nem jeterozorsz küldetéssel dok: Orosz szág Eur stabil korm a vállalt kö dalmat csin radalmat c rasztnak n nak nem v földet ad gazdasági Oroszorszá sítását. Or emberekne

— Megé országi hel jelent szim munizmus De kapital tettem, hog dolgozókká van joga mekemenek jobb szana mindehhez leségének szereti hiv Egyszer 10 egy munk mára. Azt fizetések szerinte s tropiának. is meg va napi nap élem, a h rad. Ma folytatja. — Nál

Ani orig. I. G. F Lucius) g Uilma Vegyiáru

Egy nagykapitalista, aki kötelezettséget érez a dolgozó munkássággal szemben

„A krízis elmúlik, de sokkal lassabban, mint ahogy a világ várja és a munka és a termelés új érája kezdődik“

— mondja A. Brown a „Brodway National and Trust Company“ elnöke. Oroszország az egyetlen stabil ország Európában, de Amerikában nem lehetséges a forradalom

Bucuresti-Bukarest, aug. 31. Nehány napja Bukarestben tartózkodik A. Brown a newyorki „Brodway National and Trust Company“ bankszövetség elnöke, a híres amerikai filantrop, aki a jóléti és szociális intézményeket és az itteni gazdasági-szociális viszonyokat tanulmányozza a fővárosban. A. Brown aki a kínai árvízkarosultak és éhezők segélyezésére alakult szövetség kezdeményezője és a krimi kolonizáció egyik alapítója, Romániából Lengyelországba innen Szovjetországra, majd tovább Kinába utazik.

Az egyik fővárosi lap munkatársának rendkívül érdekes nyilatkozatot adott az amerikai nagykapitalista és főleg a gazdasági válságról és a jövő kialakulásáról szövegbe le figyelemre méltó álláspontját.

A krízis elmúlik

— A világhozsér — mondotta — a mely három esztendővel ezelőtt szakadt katasztrófális erővel a nemzeti gazdaságokra, végét járja már. El fog múlni. Ez az elmúlás már meg is kezdődött. De sokkal lassabban fog elmúlni, mint ahogy ezt a világ várja. Mert vannak országok, amelyek még a háború sűrűs következményeit viselik vállakon és azért, mert sok országban még nem alakult ki a politikai és a gazdasági stabilitás, amely újra kezdheti a dolgokat. Nem beszélhetek azonban Szovjetországról, ahová most speciális küldetéssel megyek. Egyet azonban tudok: Oroszország ma az egyetlen ország Európában, amelynek 1918 óta stabil kormányja van, amely garantálja a vállalt kötelezettségeket. Hogy forradalmat csináltak azért, mert a parasztnak nem volt földje és az országban nem volt ipar. Lenin és Trotszkij földet adtak a parasztnak, az ötéves gazdasági tervvel pedig megkezdtek Oroszország elektromosítását és iparosítását. Oroszországnak élnie kell, az embereknek pedig dolgozni és keresni.

Ford politikája

— Megértéssel viseltetek az oroszországi helyzet iránt, ami azonban nem jelent szimpátiát vagy antipátiát a kommunizmus iránt. Én kapitalista vagyok. De kapitalista minőségemben is megértettem, hogy kötelezettségeim vannak a dolgozókkal szemben. És valóban, miért van joga az én feleségemnek és gyermekemnek a legjobb orvoshoz, a legjobb szanatóriumhoz és miért ne lenne mindehhez joga a dolgozó munkás feleségének és gyermekének? Ő is ép ugy szereti hívesét és gyermekét, mint én. Egyszer 10 ezer dollárt kértem Fordtól egy munkás-segélyező intézmény számára. Azt válaszolta, hogy ő a magas fizetések politikájának híve és ezért szerinte semmi értelme nincs a filantropiának. Mire én így feleltem: nekem is meg van a magam filozófiája, a tegnapi nap — a történelem, a ma napot élem, a holnap azonban egy ideál marad. Ma a nagy fizetések politikáját folytatja, de a világ nem csinálja ezt.

— Nálunk, Amerikában nem lehet-

séges a forradalom. A vasasnak földje van, a munkásnak ipara és ott vannak az évek során kiépített szociális védőintézmények.

A hitel újra fellendül

— Sok bank megbukott. Lehet, hogy sokan fognak még bukni. Ez azonban nem jelent semmit. Mindössze azt, hogy nem felelnek meg semmilyen szükségletnek. Mások fognak helyükbe lépni, más alapon. A hitel újra fel fogja venni a maga funkcióját. Valami jönni

fog újból Oroszországból, Amerikából és talán Németországból. Nincs szükség nemzetközi bankjegyre, szűkebb vagy szélesebb hitelforgalomra, aszerint, a mint egy ország ipari vagy agrár jellegű.

— A hitel jól helyettesíti a bankjegyet. A világ újra a munka és a termelés érája felé orientálódik. A hitel már most is normálisabban működik, mint az előző években. Az az ország, amely szénnel, nikkellel, vassal és fával rendelkezik, annak át kell dolgozni

Negyvenezer lejre emelték fel a buza és hatvanezer lejre a liszt behozatali illetékét

Törvénnyel állapították meg az új illetékeket, de a minisztertanács megváltoztathatja azokat

Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. A kamara földművelésügyi bizottsága tegnap tárgyalta Voicu Nitescu javaslatát a buza beviteli illetékének 16.000 lejről 32 ezer lejre való felemeléséről. A bizottság a miniszter hozzájárulásával úgy módosította a javaslatot, hogy a beviteli ille-

tékét 40.000-re emelte fel, ugyanennyiben állapította meg a rozs beviteli vámját is, míg a liszt és más gabonafélék beviteli illetéke 60.000 lej lesz vagononként. Kimondták, hogy ezeket az illetékeket a minisztertanács megváltoztathatja. A törvényjavaslat szerdán délelőtt ke-

rült a plénum elé. Egyetlenegy felszólalás hangzott el a törvényjavaslat ügyében. Radaceanu szociáldemokrata képviselő személyében.

Ez a felszólalás is helyeselt a javaslatot. Ezután a javaslatot minden vita nélkül megszavazták.

Szabadlábrahelyezték a galaci zsidó színház ellen tüntető vasgárdistákat

A rendőri hatóságok erélyes fellépését megbénította a főügyész a vádlottak iránti jóindulatával

Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. Röviden megírta az Uj Kelet, hogy Galacon a Vasgárda csapatai megrohámították a zsidó színházat és botrányos tüntetést rendeztek a zsidó színház ellen. Az incidenssel kapcsolatosan a következő vasgárdistákat tartóztatták le: Stefan Tocu, Zodieru Gh., Agadie Vasile, Lapusneanu C., Saviu C., Sandu Valeriu Botosani, Strungaru N., Gheorghiu, Tudisie Th., Glodeanu Gh., Cristea Gh., Dima Gh.,

Th. Constantinescu, Angelescu C. A tüntetés ügyében nagy apparátussal fekkdt bele a vizsgálatba a rendőrség és a közvélemény általános impressziója az volt, hogy a hatóságok végre kellő erélyvel lépnek fel az antiszemita kiengések ellen. A vasgárdistákat azonban étkisérték az ügyészségre és az ügyész nagyvel küen szabadlábra helyezte őket, azzal, hogy továbbra is folyamatban van elle-

nük az eljárás.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha a terrorlegények ilyen kilengésekre vetemednek, mert az államérek legfőbb öre, a főügyész nem találta olyan deliktumnak ezt a támadást, amely legalább olyan szigorú eljárást kell, hogy maga után vonjon, mint amelyet a kommunisták legkisebb megmozdulására is megindítana ellenük a galaci főügyész.

„Hideg mars“ Berlin ellen?

Butoros kocsikban akarják a minisztériumokba csempészni a rohamcsapatokat?

Berlin, augusztus 31. A Montagmorgen ma tudósítást közöl a nemzeti szocialista rohamcsapatok terveiről és a következőket írja: Németországban a nemzeti szocialista rohamcsapatok száma kerekben 400.000-re rug, ehhez járul még a 12.000 főnyi felfegyverzett Hitler-grádista. Utóbbiak a Hitler-hadsereg harci csapatai. A rohamcsapatok felfegyverzése nagyjában hiányos és a véletlen szerencsére van felépítve. Hogyan vonuljon fel ilyen körülmények között a rohamcsapatok serege? Amennyiben Berlinről van

szó, a rohamcsapatokat lehetőleg nagyszámban akarják koncentrálni a város körül, ugyanakkor pedig a vidéki városokat is tervszerűen fel nem fegyverzett rohamcsapatok veszik körül. Hitlerék ezt a módszert „hideg mars“-nak nevezik a német birodalom fővárosa ellen. Ez a „hideg mars“ azonban csak el fogja terelni a figyelmet a „fontos eseményről“, amely abban fog megnyilvánulni, hogy ugyanebben az időben valamennyi minisztérium épülete előtt ártatlannak látó butoros kocsik fognak megállani és

abból a rohamcsapatok tagjai fognak kiugrani, hogy a mostani „illegális“ kormányt letartóztassák. Ugyanebben az időben hasonló módon „meglátogatnak“ Hindenburg elnököt is Neudeckben. A Montagmorgen szerint az ilyen gyerekességgel szemben nincs szükség a Reichswehr karhatalomra, az ellen elegendő a tüntetőerő is.

— A Banca Nationala szeptember 1-től is elfogadja az ércpénzeket. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter felkéri a lapokat, világosítsák fel a közönséget, hogy a Banca Nationala szeptember 1-e után is elfogadja a jelenleg forgalomban levő ércpénzeket és szó sincs ezeknek a forgalomból való kivonásáról.

— Nem helyezik szabadlábba a bukaresti sikkasztókat. Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék elutasította Ioanid mérnök, a CFR kereskedelmi osztálya volt igazgatójának kaució ellenében szabadlábrahelyezését. Ioanid tudvalevően a fuvarlevélvisszatérítési panamában játszott szerepet. Ugyancsak elutasította a vádtanács Theodosiu Grigoriunak, a bukaresti egyetem orvosi fakultása titkáranak szabadlábrahelyezési kérelmét, aki az adóhivatalból a professzorok fizetésére felvett 700.000 lejt magának tartotta meg.

Szombaton este 9-kor és vasárnap este 9-kor a ref. kollégium nagy udvarán
Általános közkivánatra páratlanul olcsó helyárrakkal!

Oricine Akárki

Jedermann

Utolsó előadások! Helyárrak: 10, 20, 30, 40 lej!

Jegyek már válthatók a Magyar Színház pénztáránál! Egy egész életre szóló nagy élmény! Örökös szemrehányást fog magának tenni, aki elmulasztja megnézni!

Anilin-festékek
orig. I. G. Farbenindustrie (vorm. Meister-Lucius) gyártmányok nagybani eladása.
Ullmann József & Flia
Vegyiáru Import Oradea. Telefon 677.

Akárki

Hugo von Hoffmannsthal misztériumának bemutatója a református kollégium udvarán

Ósi motívumok, keletiek, Hiob és Faust-mondák elemei gyuródtak bele az Akárki misztériumába, amit Hugo von Hoffmannsthal, a nemrég meghalt, zsidó hitéből kitért finom lírájú osztrák poéta dolgozott fel egy naiv, középkori szerzetesdrámából. Együtt készítette ugyyszólván teinhardtal a darabot, akinek nagyszerű erzéke van a közönség mindenkor szinpadai követelményei iránt és abban az időben, a háboru elmúltával, divat volt a vallásosság, főképp ama rétegek részéről, akik a régi nyugalomukat féltették a szociális felborulástól. Visszamentek tehát a messzi középkor érzés- és gondolatvilágába és boldogok voltak, ha a tehetségek is a maguk propagandisztikus erejével ősi mákonyt szórtak a nép közé, amelynek egészen mások az érdekei, tehát nem neknek a mult kutyájából meríteni, hanem új, friss eszmeforrásokra áhítoznak.

Akárki tehát a polgárnak csinálódott a költői tehetség és a drámai alkotókészség együttesével. Salzburgban játszották először a dóm széles, ósdi lépcsőzetén, szabad ég alatt, a gyönyörű város éjszakai színhetije adta a keretet. Hangulatot pedig a gótika, a hatalmas orgonaszó és a harang szolgáltatta. Salzburg az osztrák birodalom szétdarabolása ellenére megmaradhatott európai turista-helynek: a kitért költő meg a zsidó dramaturg egy katolikus antikvitással oda tudta vonzani a könnyűpénzüket, akik a nyári üdüléskük mellé, felfrissült tagjaikba és megfővesült szívükbe szent kenetet csöpögtethetnek. Amerikából dollármilliomosok jönnek az Akárki salzburgi előadására, északról gazdag dán és norvég hajótulajdonosok, jámbor bácsik és nénik, mert Akárkival együtt ők is azt hiszik, hogy a gazdagság örök és sohasem mulik el.

Akárki is azt hiszi. Amikor pedig a falál másképp informálja, megdöbben és nincs egyéb vágya, minthogy társaságban maradjon: másokkal, emberekkel. A mások, az emberek szerzik neki a pénzt, mások kapják uzsorába, mások görnyednek, hogy neki hozzájáruljanak és ügyelnek, nehogy a megnyomorított lázadni merészkedjen. Így volt ez évszázadokkal azelőtt, most is és jó a polgárnak, hogy ez így legyen.

Odaát, gondolja Akárki, nem lézen dárídós nagylelet, sőt a sok földi haszonlatanságokért kijár a poklok paráza, de együtt lenni másokkal is biztató. A papok is beígérhették neki a tulvilági üdvöt; egy ilyen gazdag ur bizonyára ur a pokolban is. Lehetett „ledér, tivornyás, mámoros, csábító, násztoró, hitetlen, mint sötét pogány és szemérmetlen szóban, tettben, özvegyek, árvak megrablója, szegények irigy, csuf bakója” — mindez lehetett. Üdvözülni fog és örökre számszámmal, mert valaha a szegény szomszédon megkönyöült és a „rászó részt”, egy tallért ajándékozott neki hosszú, nagy könyörgésre. A Jótét imádkozó érte és a Hit hallja az angyalok énekét és látja az üdv útját, amelyben Akárki bevonul az örökkévalóságba.

Bármennyire templomosan is épült fel a darab, a mai embernek ki kell mögüle éreznie a szatirát. Egy tallér és megveheted vele a mennyek országát! Minden üzlet ezen a világon, de tud-e világon is. A gazdagnak joga van minden igazságtalansághoz és ha időnap előtt hívják a föld alá, olcsó pénzen a siri feketeségbe utjára vetítik a jó meleg örök fényességet.

Mennyivel tisztultabb a zsidó felfogás és mennyire közelállóbb a mai élethez is ebben a kérdésben a talmudnak ez a mondása: többet ér egyetlen óra tanulásban és jócselekvésben e földön, mint a tulvilág minden örök élete.

De ne hitvázzunk! Nincs értelme, hogy az ember örökéletű javakat kockáztasson egy hitetlen, futólagos megjegyzés miatt.

Az előadás frappáns volt. A rendezésen a lelkiismeretesség és a lelkesültség orozslánkormei. Janovics igazgató a stílusos és nagyon hatásos környezet egyetlen momentumát nem hagyta kiaknázatlanul és a magasra épített színen lefolyt eszelekvések minden momentumát az ezreket menő közönség közül mindenki jól láthatta, minden szót élesen lehetett hallani.

Gellért Lajos a címszerepek különösen abban a részében mutatta kivételes ala-

PAPLAN

„STEAL“

Selyem, paplan és vászonáruház
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 9.Gloth, fehér háttal
fehér vattával **Lei 325**Gloth, gloth háttal
prima fehér vattával **Lei 490**Selyem, gloth háttal
prima fehér vattával **Lei 880**

kitő képességeit, ahol a halál félelme önti el. Egy-egy eszelős kitérése a velőbe hasított. Körülötte és mellette állandó a feszültség. Színészeink közül Fekete Mihály mammon-jelenete volt különösen hatásos. Tompa Sándor vaskos, jóízű humorát bőven tudta érvényesíteni és meglepően jól produkált Tasnády András a Sátán szerepében. Tóth Elek Halálja, ör-

vössy Adósjobbágya, Balázs Samu Jócimborája és Nyerges Ferenc szereplése olyan munka volt, amellyel akár Salzburgban is sikereket tudtak volna elérni. A nőszereplők közül Kaszab Anna, Bárdy Teréz, Kerekes Ilona, Benes Ilona és Váró Anna mutattak túl a megkívánt szimbolizmusokon figyelmet keltő eredetiséget. (sz. i.)

KÖZGAZDASÁG

Peculea Marius, a kolozsvári Albina bank igazgatója javaslatot készített a konverzió morális szempontok szerinti módosítására

Cluj-Kolozsvár, aug. 30. (Az Uj Kelet tud.) Az egész ország közvéleménye osztatlan érdeklődéssel tekint a konverziós törvényjavaslat parlamenti tárgyalása elé, annál is inkább, mert az eredeti törvény és az ezt követő módosítások olyan szerencsétlen káoszt teremtettek ebben az ügyben, hogy csak egy mellékszempontok nélküli és az egyetemes érdekeket mindenekfelett respektáló törvény tudna rendet teremteni.

Ilyen világos és objektív módosító javaslatot szerkesztett meg Peculea Marius bankigazgató, a kolozsvári Albina Bank igazgatója, aki memorandumát elküldötte Mironescu pénzügyminiszternek, a konverziót módosító törvényjavaslat elkészítőjének is és valószínűnek látszik, hogy a memorandum kellő méltánylásra fog találni kormány körökben.

Peculea bankigazgató javaslatának rendkívül érdekes indoklásában egészen új hangot üt meg. Arról a morális érzésről beszél, amely a törvényhozót el kell töltse a törvényalkotásnál.

Madgearu újra preferenciális tárgyalásokat kezd Németországgal. Bukarestből jelentik: Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter újból felvette az érintkezést a németekkel a preferenciális szerződés kérdésében. A miniszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Schulenburg bukaresti német követel s megegyeztek abban, hogy a tárgyalásokat a spezial konferencia után fogják folytatni.

A Sfatul Negustoresc foglalkozik a gazdasági természetű törvényjavaslatokkal. Bukarestből jelentik: A Sfatul Negustoresc központi igazgató-tanácsa ma este rendkívüli ülést hívott össze, a kereskedőket érintő törvényjavaslatok megvitatására végett.

A liberális párt erőteljesen foglalkozik a konverziós törvényjavaslatokkal. Bukarestből jelentik: A liberális párt tegnap parlamenti csoportterkezetlen elhatározta, hogy szükebbkörű bizottságot küld ki a konverziós törvényjavaslat tanulmányozására. A párt főként a konverzió finanszírozásának kérdését kívánja napirenden tartani.

Anglia lezárja Dánia előtt piacát. Kopenhágából jelentik: Dánia előtt az angol piac kapui bezárulni készülnek. Az elmúlt év folyamán még naponta 7-8 élelmiszeres hajó hagyta el a kikötőket vajjal, füstölt hússal és tojás-

Egy olyan morális érzésről, amely kizárja a magán-, baráti-, vagy pártérdekeket. Ebben a szellemben készült Peculea direktor javaslat, amelynek vezérszelleme, hogy a törvény nem tehet kivételt senkinek a javára sem, másnak a rovására.

Az indokolásnak mindjárt az első szakaszában rámutat a javaslat arra, hogy a költségvetés hiányának jórésze onnan eredt, hogy a mezőgazdák nem tesznek eleget az állammal szemben fennálló kötelezettségüknek, vagyis nem fizetik az adójukat. Eppen azért érthetetlen, hogy az állam mértéken felüli kedvezményben részesítsen egy olyan társadalmi osztályt, amely legelemből kötelezettségét sem teljesíti az állammal szemben.

Peculea igazgató javaslatát, amely alkalmasnak látszik arra, hogy a lehetőségén belül igazságosan oldja meg a konverzió nehéz problémáját, lapunk holnapi számában fogjuk részletesen ismertetni.

sal megrakottan, most a vámok versenyképtelenné teszik a dán élelmiszereket a vámmentes dominion importárakkal szemben. A dán élelmiszerexportőrök kénytelenek más külföldi piacokat keresni árui számára, mert a lakosság belső felvevő képessége még a krízis előtt sem tudta volna a készletek elhelyezési lehetőségeit biztosítani.

MAKSAY A.

Villany- és vízvezeték-szerelési vállalat Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 10.

Mindennemű szerelési munkát a legjutányosabban vállal Terveket és árajánlatokat díjmentesen készít.

A legolcsóbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej füzve, 150 lej egész vászonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-költség (20 lej) előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Országos tennisz-verseny

A Kolozsvári Athletikai Club 1932. szeptember 8, 9, 10 és 11 napjain a KKE pályán Cal. Victoriei (Magyar u.) 48. ORSZÁGOS LAWN-TENNISZ-VERSENYT rendez. Versenyszámok: I. Férfi egyes I. o., II. Női egyes I. o., III. Férfi páros I. o., IV. Vegyes páros I. o., V. Női páros I. o. mind az öt Kolozsvár város bajnokságáért. VI. Férfi egyes II. o. VII. Női egyes II. o. VIII. Férfi egyes kizárásos, vidékiek számára. IX. Női egyes kizárásos, vidékiek számára. X. Férfi egyes ifjúsági. XI. Női egyes ifjúsági.

Feltételek: 1. A versenyen a Román Tennisz Szövetség szabályai érvényesek és indulhat minden leigazolt amatőr játékos. 2. A második osztályu versenyszámokban oly játékosok vehetnek részt, aki I. o. nemzetközi vagy országos nyílt egyes versenyen első vagy második díjat, avagy egyes versenyszámokban kerületi bajnokságot nem nyertek. A kizárásos versenyszámokban azon játékosok jogosultak indulni, aki nem kolozsvári vagy bukaresti lakosok és bármilyen jellegű első osztályu nyílt egyes versenyen még helyezést sem értek el, illetve második osztályu egyes versenyen első díjat nem nyertek.

3. Ifjúsági versenyekben az 1914. vagy későbbi években született versenyzők indulhatnak, akik születési évüket a versenyek megkezdése előtt minden külön felszólítás nélkül hivatalos okirattal igazolni tartoznak. 4. Díjazás. Tisztelet díj minden számban a győzteseknek, KAC érmei a második és harmadik helyezetteknek. 5. Nevezési díj. Ifjúsági számokban 60 lej, egyéni számokban II. o. 80 lej, I. o. lej 100, páros számokban 120 lej páronként plusz mindenütt 10 százalékos szövetségi járuléka. Csak egy számban való indulás esetén a nevezési díj senioroknak 120 lej, junioroknak 80 lej, személyenként plusz 10 százalékos szövetségi járuléka. 6. Nevezési zárlat 1932 szeptember 7, este 8 órakor. Sorsolás ugyanakkor a verseny színhelyén. A nevezések dr. Szabó Miklós címére (Cluj, Banca Marmorosch Blank et Co. S. A., sürgőnycim: dr. Szabó Blankban Cluj) intézendők. Nevezési díj nélkül és elkésve érkező nevezések nem vétetnek figyelembe. 7. A verseny négy soros sállak és 2 agyag pályán Dunlop 1932 labdákkal reggel 7 órától este a sötétség beálltáig folyik. A versenybizottság naponként este kiírja a következő napi játék beosztását. Az a játékos, aki a kijelölt időben nincs jelen, visszalépettnek tekintetik. Minden versenyző köteles a versenybizottság felszólítására bíraskodást vállalni. 8. Az I. és III. számú versenyek döntő- valamint elődöntő mérkőzéseiben három, az összes többi versenyszámokban két nyert szett szükséges a győzelemhez. 9. A nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel az Egyesület más városbeli versenyzőknek sem utiköltégtérítést, sem lakást és ellátást nem adhat, csupán kedvezményes áru szállodai elhelyezést biztosíthat a versenyző kívánságára és költségére. Cluj, 1932. aug. 26. Viola Cornet s. k., elnök. Dr. Szabó Miklós s. k., tennisz-szakosztályi elnök.

A város után Göhr jelentette, kölni. A Gulag elfszocialista badlábrah ványt. A jesztettek hogy a f volítsák e arany lob fogadták ség halad Hindenburg nökségében. A tá A biro adott az jelölendő nárís ülés berg 8-án dles után és kijelöl parlament cialisták a rendőri visszazav toztattak. A poro sait sze hogy a cé listáknak mányalak sára.

Berlin, elégedetle cellár ala zidiális k hogy Brü való tárg fordult E hogy min szavonulá cialisták egyeznéne

HIRDETÉS AZ ÜZLFT LELKE: HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

Papen minden obstrukció ellenére is szilárdan tartja a kezében a hatalmat

Zetkin Klára hosszú beszédének befejezését elvtársai is sürgették. Kampóskeresztes tüntetés volt a Reichsrat előtt. Feloszlatták a birodalmi gyűlést?

A centrum mindenáron meg akar egyezni a nemzeti szocialistákkal

Berlin, augusztus 31. A birodalmi gyűlés megnyitóját zajtalanul folyt le, jól lehet a birodalomban és a külföldön is mindenki heves jelenetekre számított. Tegnap délután négy órákor kezdődött az ülés és az első csöngetésre megjelentek a barnainges nemzeti szocialisták, akik nyugodtan elfoglalták helyeiket. A megnyitói beszédet minden párt, Hugenberg kivételével, meghallgatta. Klára Zetkinnek a korelnöki székben való megjelenését a szélsőbaloldaliak nagy lelkesedéssel fogadták. Klára Zetkin higgadtan, szinte méltóságteljesen töltötte be elnöki tiszttségét, kijelölte a korjegyzőket és majdnem négyórás megnyitói beszédet olvasott fel és támogatta a Papen kormányt, amelynek tagjait a nagytöke kiszolgálóként aposztrofálta. A hosszú beszédet maguk a kommunisták akarták rövidre szabni, Zetkin Klára azonban végigolvasta a hatoldalra gépírt mondanivalót.

A német „tanácsköztársaság” korelnöknője

A kommunista képviselő beszéde végén annak a reményének adott kifejezést, hogy meg fogja érni az időpontot, amikor a német tanácsköztársaságok kongresszusán töltheti be a korelnöki tiszttséget. Ezután az öreg asszony kimerülten hátra dült az elnöki székbe. A jegyző egyike felolvasta a képviselők névsorát. Majd megválasztották az elnökséget. A birodalmi gyűlés elnökekül 367 szavazattal megválasztották a nemzeti szocialista Göhringet. Göhringre szavaztak a kampóskereszteseken kívül a német nemzetiek, a bajor és a német néppárt képviselői. Ellenjelöltjei közül a szocialdemokrata Loebe volt birodalmi gyűlési elnök 135, a kommunista Torgler 80 szavazatot kapott. Első alelnökké választották a centrupárti Essert, második alelnök lett a nemzeti párti Graef, a harmadik alelnök a bajor néppárti Rauh.

Kampóskeresztesek tüntettek megint..

A választás eredményének kihirdetése után Göhring átvette az elnökséget és bejelentette, hogy pártatlanul kíván elnökölni. A birodalmi gyűlés ezután egyhangúlag elfogadta a letartóztatott nemzeti szocialista és kommunista képviselők szabadlábrahelyezése ügyében beadott indítványt. A német nemzetiek petíciót terjesztettek be, arra kérve a kormányt, hogy a folyosón, Vilmos szobra előtt távolítsák el a köztársaság fekete, vörös, arany lobogóját. Göhring javaslatára elfogadták az indítványt, hogy az elnökség haladéktalanul intézzen kérelmet Hindenburg elnökhöz az új parlament elnökségének azonnal való audenciája ügyében. A táviratot elküldték Neudeckbe.

A birodalmi gyűlés felhatalmazást adott az elnöknek, hogy az általa megjelölendő napra hívják újra össze a plenáris ülést. Valószínű, hogy ez szeptember 8-án, vagy 9-én történik meg. Az ülés után a szeniorok tanácsa ülésezett és kijelölte a bizottsági elnököket. A parlament épülete előtt a nemzeti szocialisták tüntettek és egy ízben áttörték a rendőri kordont. A rendőrök azonban visszaverték és ötvenet közülük letartóztattak.

A porosz tartománygyűlés tanácskozáseit szeptember 21-ig elhalasztották, hogy a centrumnak és a nemzeti szocialistáknak legyen idejük koalíciós kormányalakítási tárgyalásaik lefolytatására.

Papen pozíciója megszilárdult

Berlin, augusztus 31. A centrum igen elégedetlen Papen személyével. Más kancellár alatt esetleg hozzájárulna egy prezidenciális kabinet eltéréséhez. Ugy hírlik, hogy Brüning a nemzeti szocialistákkal való tárgyalás során is élesen szembe fordult Hindenburggal s kijelentette, hogy mindent megoldana az elnök visszavonulása, mert akkor a nemzeti szocialisták és a centrum könnyen meg egyeznének a hatalom átvételére. Brü-

ning kijelentéseinek híre eljutott Neudeckbe is s most Papen kapcsolata az elnökhöz még szilárdabbakká váltak, mint valaha.

A Wolff távirati iroda jelenti: Hindenburg elnök megadta a felhatalmazást Papen kancellárnak a birodalmi gyűlés feloszlására. A kancellár élni fog a felhatalmazással, ha megbizonyosodik afelől, hogy a többség nehézségeket akarna gördíteni a kormány-program megvalósítása elé.

Centrum és kampóskeresztesek

Berlin, augusztus 31. A közvélemény megnyugvással fogadta a neudecki hírt, hogy Hindenburg elnök és a birodalmi kormány között teljes az összhang. Az elnök magáévá tette mindazokat a gazdasági és pénzügyi elgondolásokat, ame-

lyeket Papen kancellár münsteri beszédében felvázolt s helyesli az alkotó munka és a gazdasági élet prosperitás felé vezetőre kínálkozó módszereket, valamint a kormány általános politikáját. Egyes lapok arról is tudnak s ezt a félhivatalos Wolff távirati iroda is megerősítette jelentésében, hogy Hindenburg elnök Papen előterjesztései után jóváhagyásának közlése mellett azt a kívánságát is kifejezésre juttatta hogy a kormány gazdasági programjának keresztülvitelénél tartsák szem előtt a munkásság életstandardjának megtartására hivatott intézkedéseket, mert ez a legjobb módszer a nemzeti szocialista és kommunista szél sóségeinek számának növekedése megakadályozására.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a centrum most azt vette tervbe, hogy mindenáron megegyezik a nemzeti

szocialistákkal s Poroszországon át torpedózza meg Papen kormányát. Közös miniszterelnökük Papen birodalmi főbiztosságát és Bracht szereplését lehetetlen né tenné s a birodalmi kormányférfiak elesnének Poroszországon az irányító hatalomtól, miután Poroszországban a rendőrség és más hatóságok is a porosz kormányzat s nem a birodalmi kormány rendelkezése alá tartoznak.

Berlinben biztosra veszik, hogy a Berlinbe ma reggel visszaérkezett Papen kancellár már zsebében tartja a birodalmi elnök kéziratát a birodalmi gyűlés feloszlására, amely iratnak csak dátuma nincs kitöltve, hogy a kancellár a közeli hetekben bármikor felhasználhassa, ha nyilvánosságra hozatalára az időpontot elérkezettnek látja.

Feloszlatták a birodalmi gyűlést?

Valószínűnek látszik, hogy Papen még a birodalmi gyűlés legközelebbi ülésén sem fogja felolvasni a feloszlást elrendelő elnöki kéziratot, hanem bevár még három-négy gyűlést, amíg nyilvánvalóvá nem válik, hogy a törvényhozótestület a Münsterben adott gazdasági program keresztülvitelét meg akarja akadályozni.

Hindenburg válaszolt

Neudeck, augusztus 31. Hindenburg birodalmi elnök a birodalmi gyűlésnek hozzáintéztett táviratára szerdán délután válaszolt. Azt izente, hogy a birodalmi gyűlés elnöksége ne utazzék Neudeckbe, mert a jövő hét folyamán befejezi üdülését és visszautazik Berlinbe, amikor fogadni fogja a birodalmi gyűlés képviselőit.

Megbukott minden trafik Amerikában

Csődbement Amerika leghatalmasabb dohánytrösztje

Newyork, augusztus 31. Szükszavu newyorki jelentés szerint a világ legnagyobb dohányértékesítő társasága, az United Cigar Stores Company 9,500,000 dollár passzívával csődbe jutott. Lehet, hogy a jövőben lesz ennél dollármilliókban nagyobb csőd Amerikában, de annyi bizonyos, hogy egyik sem fogja megérázni a százharmincmillió országot, mint ez. Mert ezzel a bukással megbukott minden trafik Amerikában.

Évekkel ezelőtt néhány nagy dohánygyár összeállt, hogy uniformizálja a do-

hányemű értékesítését az egész Egyesült Államok területén. Sorra megvásárolták a nagy trafikokat, majd a kisebbekre vetették rá magukat és egy éven belül minden trafik az ő kezükben volt Amerikában. Üzleteiket magasfizetésű alkalmazottak vezetik. Az üzlet az ucca szintjén, az üzlethez tartozó borbélyműhely és szabóság a pincében van. Az egyik pultnál csak dohányneműeket árulnak, de van az üzletnek optikai és drogéria osztálya is. A másik hatalmas pult a cukrászdát jelenti, ezelőtt a pult előtt ülnek

kis forgószékeken az amerikaiak és fogyasztják nemzeti italukat, az ice cream soda-t. Mindenki szívesen megy United Cigar Storeba vásárolni, mert a kifizetett összegnek megfelelő bonokát kap a vásárló és ezekért a bonokért újra vásárolni lehet. Az United Cigar Stores bonja majdnem egyértékű a készpénzzel. Az 1930-as statisztika szerint a társaságnak 13,000 üzlete volt Amerikában. Ha az United Cigar Stores Company feloszlik, az amerikai élet egy jellegzetes színével lesz szegényebb.

Gusti miniszter is teljesen átakarja szervezni a közoktatást

Megtartja az érettségit, de más formában

Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. Jásiból jelentik, hogy Gusti közoktatásügyi miniszter nyilatkozott iskolaiügyi programjáról. Arra a kérdésre, h-e a baccalaureatusnak, Gusti kijelenti, hogy hiva, de nem aoban a formában, ahogyan ma nálunk be van vezetve. A baccalaureatusnak szelektációs eszköznek kellene lennie, de ma inkább az ellenkezője annak. A szelektációt egyébként is sokkal szigorubban kell már az első osztállynál és

a negyedik osztály után az ötödikbe való felvételnél megejteni, mert akkor még nem késő. Most a középiskolákban a szintetikus programra kívánja fektetni a főszűlyt, megszüntetve az eddigi iskolai mechanizmust. A vizsgák előtt rekapitulálni kell az egész anyagot és ebből felelnek majd a tanulók és ez a felelet kell hogy döntő legyen a klasszifikálásnál. Az eddigi mechanikus rendszert simlyli a baccalaureatus is. Átszervezendőnek

tartja a zelemi iskolai oktatást is és erre vonatkozó javaslatát rövidesen a szaktestületek elé fogja terjeszteni.

A miniszter ezután a Iasi Fundatia Ferdinand rendeltetéséről beszélt és közölte, fel fogja szólitani az erdélyi kisebbségi iskolákat, hogy a birtokukban levő magyar és német könyveket, amelyek Romániáról szólnak, bocsássák ennek az intézetnek rendelkezésére.

Kommunista monstre-pört tárgyalnak Magyarországon

Huszonnyolc vádlottja van a szegedi törvényszék előtt folyó pernek

Szeged, augusztus 31. Április elsején a szegedi rendőrség nagyarányu kommunista szervezkedést leplezett le. A vádirat szerint 1932 januárjában intelligens emberek megalakították a Kommunista Párt Országos Ifjusági Bizottságát. A bizottság a vezetést dr. Szepes Imre gyakorló orvosra, Sebess László műszaki tisztviselőre és Gombkötő Péter lakatossegédre bízta. A szegedi törvényszék Gömör-tanácsa kedden reggel kezdte meg a nagy bűnügy tárgyalását, amelynek 28 vádlottja közül 19 szabadlábon van. A vádat dr. Baláss Sándor ügyész képviseli.

A vádirat ismertetése előtt az ügyész zárt tárgyalást kért, de a törvényszék nem rendelt el zárt tárgyalást. A vádirat ismertetése után került sor a vádlot

tak kihallgatására. Sebess László elmondta, hogy Budapesten belépett a szocialdemokrata pártba. Szegedre való érkezése után elhatározta, hogy a szocialdemokrata párt keretein belül megalakítja az Országos Ifjusági Bizottságot, amelynek az lett volna a célja, hogy művelje a fiatal munkásságot. Tiltakozott az ellen, hogy ennek kommunista tendenciája lenne.

Az elnök elébetárja rendőrségi vallomását, mire Sebess a következőket mondta:

— Azért vallottam így, mert állandóan vertek. Botot húztak a lábam közé és két székre húztak fel.

Gombkötő Péter a második vádlott, hasonló vallomást tett. Dr. Szepes Imre

orvos kijelentette, hogy a szervezkedés teljesen legális dolog volt, a belvárosi pártszervezetekben szemináriumot tartottak, amire országos párthatározat van. Egymásután hallgatta ki az elnök a többi vádlottakat, akik valamennyien arról vallottak, hogy csupán a szocialdemokrata párt keretein belül dolgoztak.

A tárgyalást folytatják.

— A király áttette Szinajába nyári rezidenciáját. Bukarestből jelentik: A király áttette Szinajába nyári rezidenciáját. Az uralkodó majd arra az alkalomra, amikor a kamara felirati bizottsága átnyújtja a válaszfeliratot, Bukarestbe jön.

Minden bankbetétes aránylagosan kapjon résztörlesztést betéteire

A Bankbetevők Szövetségének akciója

Oradea-Nagyvárad, augusztus 31. A Bankbetevők Szövetségének biharmegyei tagozata legutóbb tartott választmányi üléséből folyólag nagy fontosságú átiratot intézett Nagyvárad pénzügyészeihez. Az átirat olyan megoldási módokat tartalmaz, melyek lehetővé teszik, hogy a pénzügyészek közgazdaságilag fontos hivatásukat tovább folytathassák, emellett azonban módot ad arra is, hogy a betevők betéteiket rendszeresen megkaphassák. Az átirat a következőképpen hangzik:

Igen tisztelt Igazgatóság!

Szövetségünk tagjai sorából számos bankbetétes jelentette be hozzájuk, hogy az egyes intézeteknél felmondott betéteiket a felmondási idő lejártakor az illető pénzügyészek nem fizeti ki, hanem arra csak kisebb törlesztéseket eszközöl. A pénzügyészek azzal indokolják ezt, hogy viszont hitelezőiktől ők is vagy nehezen, vagy a konverzió folytán egyelőre egyáltalában nem kapnak semmit.

Mi méltányoljuk a pénzügyészek nehéz helyzetét, mert hiszen tudjuk, hogy a konverziós törvény megszületése óta, sőt már azelőtt hónapokkal is a mezőgazdasági kiünnelvényekre sem kamat, sem törlesztés nem fojt be a pénzügyészekhez, vagy nagyon nehezen folyik be és így nincs módjukban a felmondott betéteket kifizetni.

Bankbetétes tagjaink azonban kifogásolják azt, hogy a betétek vissza fizetése nem aránylagosan történik, mert számos olyan eset fordult elő, hogy türelmetlenkedő, vagy pereskedő betevők nagyobb törlesztést kaptak, vagy rájuk követelések engedményeztettek, míg mások csak jelentéktelen törlesztést kaptak, vagy egyáltalában nem jutottak pénzhez.

A méltányos az volna, hogy minden egyes betevő aránylagosan kapjon résztörlesztést betéteire, olyan törlesztést, mint amilyen törlesztés adását megengedi az illető banknál a havi bevétel.

E célból a következő javaslat megoldását ajánljuk és keresztülvitelét kérjük. Mondja ki minden pénzügyészet igazgatósága, hogy

a) A betevőket a havonként befolyó összegekből aránylagosan fizetik ki, illetve e célból aránylagosan eszközölnék törlesztést.

b) Minden pénzügyészet hívja össze betevőit oly célból, hogy a betevők a maguk sorából egy betevőt válasszanak, a másik embert a bankbetétesek szövetségének biharmegyei tagozata jelöli ki. A betétekből való kifizetés e két megbízott szignálása mellett történik, minden hónap meghatározott napján.

c) E kiküldötték tevékenységüket díjtalanul végeznék.

d) Azon összegekből, amely az illető pénzügyészek minden egyes hónapban befolyik, levonandó első sorban a fizetésre és a dologi kiadásra szükséges összeg, a fennmaradó összeg pedig aránylagosan felosztandó azon betevők között, akik betéteiket felmondták, vagy akik a betétkönyvből akarnak bizonyos összeget kivenni.

A pénzügyészek illy módon, minthogy a betevők is hozzájárulnak a megoldáshoz, megszabadulnának a türelmetlen betevők ostromától, viszont a betevők is meg volnának nyugtatva az iránt, hogy nincs különbség a betétek visszafizetése tárgyában, mindegyik betevő aránylagosan kapja meg betéte összege szerint a kifizethető összeget. A pénzügyészek megszabadulnának a betevők által indított perekől és az ezzel járó per költségektől az ingatlanra eszközölt telekkönyvi előjegyzésektől, viszont a betevőknek is meg kell nyugodniok

abban, hogy a bank több betéteket nem tud havonként kifizetni, mint amennyit az illető pénzügyészek befolyt összeg tesz ki. Ha a betétfizetés napja havonként egy vagy két napban volna megjelölve, amikor is a kiadott két ellenőrző is szignálja a betétkiutalást. Az ellenőrző bizottság kiküldése nem az illető pénzügyészek iránti bizalmatlanságot jelentené, hanem csak azt, hogy ily módon a betevők is közvetlen megbízottaik útján meggyőződhetnek az aránylagos és igazságos betét visszafizetéséről.

További kérelmünk a pénzügyészekhez az, hogy határozza el minden

pénzügyészet, hogy az adósaik az illető pénzügyészet betétkönyvével eszközölhetnek kamat, tőke törlesztést, vagy teljes visszafizetést.

Ezen intézkedés azért is volna szükséges, mert egyes pénzügyészek igen helyesen ezt el is fogadják, viszont más pénzügyészek ezen méltányos kérelem teljesítésétől elzárkóznak.

Szükséges volna ezek szerint, hogy e tekintetben a helybeli pénzügyészek egyöntetűleg foglaljanak el állás pontot és ezen megoldáshoz járuljanak hozzá, mert hiszen az illető pénzügyészek saját betétkönyvét kell annyira honorálni, hogy azt fizetés gyanánt elfogadják. Kérjük szíveskedjenek minket bankbetétes tagjaink tájékoztatására elhatározásukról értesíteni. Kiváló tisztelettel: Az Erdélyi és Bánáti Bankbetétesek Szövetségének Biharmegyei Tagozata: Dr. Turla Miklós elnök. Dr. Klein Dező ügyvezető igazgató. Dr. Váradi Ödön jogtanácsos.

Hirek. 3.45: A Budapesti Koncert Szalon zenekar hangv. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Az indiai óceán. 5.30: Grammfónhangv. 7: Az élet figurái. — 7.30: Neumann László hegedűhangversenye. 8.10: Színműelőadás a Studióból. — 9.50: Pontos időjelzés, hírek, időjárás. — Majd Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye Kalmár Pál énekszámaival.

Bécs. 8.15: Bruckner: VIII. szimfónia. — 10.10: Saljapin grammfónhangv.

Berlin. 9.25: Szimf. hangv.

Frankfurt. 10.45: Népdalok.

Heilsberg. 6.45: Svéd és német népdalok.

Langenberg. 6.15: Albán dalok és táncok.

Varsó. 8: Szimf. hangv.

Brünn. 10.20: Grammfón.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígis levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Dacára annak, hogy az

„UNICUM“

borotválópengék minősége felülmúlhatatlan és felér a legdrágábbakkal, mégis le szállítottam azok árát

6

darabonként 6 leire

„Unicum“ Kun Cluj, C. Victoriei 2.

Engedélyeket, vámolási ügyeket és bármilyen bukaresti megbízást elvállalok. Hirsch Salamon Huedin, Str. I. Maniu 5.

Veszek ócska férfiruhát bármilyen állapotban. Brassai u. 2., jobbra 2. ajtó.

Kiadó 4 szoba, elő- és fürdőszoba. 1 holdas, 300 drb termő gyümölcsös. Str. Regala 56. Értekezni Ardevan, Str. Oct. Goga 5.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba. Str. Octavian Goga 5. Felsőszinten jobbra.

Kiadó egy szép uccai szoba fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

Sürgösen eladó 4 szoba-konyha ház nagy telekkel Munkás u. 51 alatt. Értekezni: Magyar ucca 50. Házmesternél.

Izr. uricsalád elfogad urileányt teljes ellátásra, zongora- és fürdőszobahasználattal, központban. Oradea, özv. Berger Antalné, Várház ucca 39. Kert ucca sarkház.

פארציגליכער בעל מוסף

מיט קלאגפאלער באריטאן שטימע זקן ותיב וכס פיר ימן עווענטעל ביז נאך סוכות בעית פאסטען אנפראגען זינד אונטער „בעל מוסף“ אן דיא אדמיניסט. דיעזעס בלאטטעס צו רוכטען

Kiadó Főterre nyíló, Mátyás u. 1. sz. alatt óriási szoba irodának, rendelőnek. Udvaron, emeleten.

Italszakmában bevezetett agilis ügynököt magas jutalékkal felveszek. Cim a kiadóban.

Kertes házban szépen butorozott szoba egy vagy két fiatalembernek, esetleg teljes ellátással is, kiadó. Str. Gojdu 1. (Gróf Kuun ucca). Legmann.

Intelligens hivatalnoknő vagy iskoláslány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Modern két, három és négyszobás lakások azonnalra kiadók. Értekezhetni: Str. Universitatea 3. és Str. Basarabia 6. (volt Kemény Gábor ucca). Házfelügyelőnél.

Modern garcon lakás egy szoba, előszoba és fürdőszoba üresen vagy butorozva azonnalra kiadó. Értekezhetni: Str. Universitatea 3. Házfelügyelőnél.

Ein junger Rabbiner mit guter Stimme, tüchtiger Redner erstklassiger Vorbeter, kinedrlos, sucht einen Rabbinerposten. Adresse bei der Administration des Blattes.

Harmadéves orvostanhallgató iskolás tanulókat oktatását vállalja, nyelvekre is. Cim a kiadóban.

Vételkötelezettség nélkül

tekintse meg saját műhelyemet Horea—Csaba-n. 13. sz. és raktáromat Calca Victoriei —Kossuth Lajos-utca 42. (rendőrség udvarán) ahol legjobb minőségű kályhák a legolcsóbban beszerezhetők. — javítás, karbantartás, átrakás, stb. legelőnyösebb ár on n. Hivásra hához megyek.

Kristóf Dénes
kályhás-mester

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szinkör-Mozgó műsora

Csütörtök fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor: Premier. A Vörös tigris. Rin-Tin-Tin, a csoda farkaskutya utolsó és legcsodásabb hangosfilmje 10 felvonásban, a főszerepekben: Rin-Tin-Tin, Lupe Velez és Monte Blue. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Péntek, szombat vasárnap délután fél 4 és fél 6 órakor: A Vörös tigris, a főszerepekben: Rin-Tin-Tin, a csoda farkaskutya, Lupe Velez és Monte Blue.

Péntek, szombat, vasárnap d. u. fél 8 és fél 10 órakor: Kay Whitt párisi énekesnő és művésznő személyes fellépte világhírű műsorával és a Vörös tigris kalandor történet 10 felvonásban a főszerepekben: Rin-Tin-Tin, Lupe Velez és Monte Blue. Helyárak 15, 25 és 37 lej.

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA

Szeptember 1, 2, 3 és 4-én, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor:

MINDEN LÉBEN KANÁL

Németül beszélő és éneklő hangos vígjátékláger. Főszerepekben: Ralph A. Robert, Lucie Englich, Adele Sandrock, Siegfried Arno.

Kezdők részére.

100 uiságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játsszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő metodással elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszeri átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesít, hogy a legszükségesebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET Könyvostályában

— Az en utóbbi év kora hódországban nagyszerű bérlők, és formás szerre az hogy erköl tehát a fo is ágaskod kik azt m szép a vil szet adott ből csinált to arra, h erkölcs v érzéssel, a rán alakul ráló, hogy gát embe lágrajött. a návság, még helye séget de érintkezés öltözködés ber tehát és megvet nek a nyi ság tehát hanem a Páriszb pok — az foga az er ruhadívat meztelens hogy a ha a karoké ha már o földni a h is, mert n kinek nín növebb v föltött. A toronyma kell szim ben az ese van köz sem, han leszeknek. teljes föde got. Ez o textílesek De kinev Nyugod munk e sem egyé

— A ki lengyel k ből jelent Vaida min alminiszte utazott, al királynál, re volt hi a miniszte karestbe. nju Gyula Lengyelor

— Az ü bélyegham kolozsvári központi jelentést k szabásu t ink szeri már át is ban az üg időre ha za érkezni

— Átsz mány. Bé nác öszi mány át pénzügym fa párt j schaknak mányból aki a La ban. — Sztra saságok a jelentik: alkalmazo sztrájkba muk tekir járó hajó

HIREK

Erkölc és üzlet

Az ember meghatódik, hogy az utóbbi években a szent erkölcs mekkora hódításokat vitt véghez. Németországban előbb kitalálták a nuditást, magyszerű üzletnek bizonyult: strandbérlek, operettszerzők, revürendező és formálábu görők számára. És egy szerre az istenadta nép eszébe vette, hogy erkölcsösnek kell lennie: követelte tehát a formák befödését, bármennyire is ágaskodtak ellene a művésztelkek, a kik azt mondták, hogy semmi sem szép a világon, csak az, amit a természet adott, amit az ember célszerűségeből csinált, az csak afféle alköntös, méltó arra, hogy lehajtsuk magunkról. Az erkölcs viszont az izléssel érvelt, egy érzéssel, amely évezredek fejlődése során alakult ki bennünk, tehát nem való, hogy az ember úgy mutassa magát embertársá előtt, mint ahogy világrajótt. A vadaknál a kezdetlegesség, a naivság, az állati ösztönök tultengése még helyenként megengedi a meztelenséget, de már közöttük is, ha kissé érintkezésbe jöttek a kultúrával, az alköntös kezd terjedni. A kultúrember tehát — helyesen — befödi a testét és megvetendőnek tartja a meztelenséget a nyilvánosság elé vitelét. Az igazság tehát nem az erkölcsöt igazolja, hanem a kultúrát.

Párizsban — úgy írják a francia lapok — az idén az estélyi ruhadvatban foga az erkölcs diadalt ülni. Az estélyi ruhadvatban ugyanis véget vetnek a meztelenségnek, az erkölcs követeli, hogy a hátak nyilvánossága tünjön el, a karoké is. A legközelebbi estélyi ruha már olyan lesz, hogy nyakig be kell födni a hátat és a mellét, az ujjakat is, mert nagy a morál Párizsban. Senkinek nincs kedve a mai időkben különösebb vitát folytatni e nagy probléma fölött. A legkisebb kenyérprobléma is törőnyomágásban áll fölötté, de meg kell szíptomaként jegyezni, hogy ebben az esetben szintén nem a morálnak van köze a dologhoz. A kultúrának sem, hanem egyes-egyedül — a textíleseknek. Hosszu ruhát követelnek és teljes fődöttséget, vagyis sok ruhaanyagot. Ez az együttes megállapodás a textílesek és a szalonok vezetői között. De kinezveik erkölcsnek.

Nyugodtan tehetik. Mai társadalmunk erkölce más vonatkozásokban sem egyéb — üzletnél.

A király kihallgatáson fogadta a lengyel külügyi államtitkár. Bukarestből jelentik: Beck lengyel államtitkár, Vaida miniszterének és Gafencu külügyi miniszter társaságában ma Szinájába utazott, ahol kihallgatáson jelent meg a királynál. A lengyel vendég délből ebédre volt hivatalos az uralkodóhoz, délután a miniszterelnökkel együtt visszatért Bukarestbe, Beck holnap meglátogatja Maniu Gyulát, pénteken pedig hazautazik Lengyelországba.

Az ügyészség megkezdte a monstre bélyeghamisítási ügy vizsgálatát. A kolozsvári ügyészség átiratot intézett a központi rendőrséghez, melyben részletes jelentést kér a legutóbb leleplezett nagy szabású bélyeghamisításról. Információink szerint ez a jelentés a mai napon már át is ment az ügyészségre, ahol azonban az ügy további vizsgálatát arra az időre halasztották, mikor a vádlottak haza érkeznek Kolozsvárra.

Átszervezés előtt az osztrák kormány. Bécsből jelentik: A nemzeti tanács őszi ülészaka előtt az osztrák kormány át fog alakulni. Waidenhoffer pénzügyminiszter a keresztény szocialista párt jobbszárnyához tartozó Hryntschaknak adja át helyét s távozik a kormányból Bachinger belügyminiszter is, aki a Landbund delegáltja a kormányban.

Sztrájkba léptek a német hajóstársaságok alkalmazottai. Amszterdamból jelentik: A hollandiai hajóstársaságok alkalmazottai, tiszték és legénység sztrájkba léptek bérkövetelési ultimátumuk tekintetbe nem vétele miatt. Oceanjáró hajó a kikötőből nem indulnak.

Kanadában óriási tömegek figyelik a napfogyatkozást és az Einstein-teória igazolását

Newyork, augusztus 31. Az Egyesült Államok keleti partvidékén és Kanada északi és keleti részén óriási tömegek figyelik a napfogyatkozást. A kíváncsiakat az állomásokról több ezer különvonat szállította azokra a vidékekre, ahol a jelenség megfigyelhető. Különösen Kana-

dába a világ minden részéből érkeztek tudósok a napfogyatkozás figyelésére s a hold mozgási sebességének kiszámítására, amelyből ki fogják számítani, beállott-e a naprendszerben valamilyen eltérés és igazolást kap az Einstein-teória.

Délamerikában egymást váltogatja a forradalom és ellenforradalom

London, augusztus 31. Ecuadorban a felkelőket körülzárták. A régi rezsim tárgyalást folytat a forradalmár vezetőkkel a mozgalom likvidálása és békekötés érdekében.

London, augusztus 31. A Bolivia és Paraguay közötti konfliktusban közvetítéssel kísérletező amerikai államok azt javasolták a két állam kormányának, hogy köszenek kéthónapos fegyverszünetet s ezidő

alatt intézzék el tárgyalások útján békésen a vizsályt. A javaslat egyelőre kedvezőtlen fogadtatásra talált ugy Paraguayban, mint Bolíviában.

London, augusztus 31. A felkelőtől visszahódított ecuadori Quitoban újra fel lángoltak a véres harcok a kormánycsapatok és a forradalmárok között. A több órás elkeseredett uccai harc mindkét részen számos halálos áldozatot követelt.

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok által fenntartott nyilvánossági joggal bíró társulati fiú és női felsőkereskedelmi iskolákba a beiratások folyó hó 16-án kezdődtek meg. Az első osztályba beiratkozni szándékozók minél korábbi jelentkezése ajánlatos. Mindennemű felvilágosítást az igazgatóság ad. (Oradea, Alea Gojdu 1.)

„STEA“ selyem, paplan és vászonárúház Cluj, C. Regele Ferdinand 9., cégnek sikerült egy selyemgyárnál egy nagyobb tétel tisztaselymet, minden divatszínben, és minőségben olcsón lekötni, mit a 85 lejes műselyem árához arányitva árusít.

A litván kormány betiltotta a katholicus egyetem felavatási ünnepét. Kownoból jelentik: A litván kormány politikai okokból betiltotta az új kownói katholicus egyetem felavatási ünnepségeit. Az épület kapuin hatósági pecsétek vannak. A rendőrfőnök szerint közrendészeti és közbiztonsági okokból kellett elmaradnia az egyetem megnyitásának.

Megkeresztelték Ileana főhercegnő fiát. Bécsből jelentik: Mödlingben megtartották Habsburg Antal főherceg és Ileana főhercegnő fiaának, Istvának keresztelőjét. Erre az alkalomra a keresztapa, Alfonz spanyol exkirály leutazott Mödlingbe, hogy az újszülöttet keresztvíz alá tarthassa. Keresztanyaként Erzsébet görög exkirályné szerepelt. Mária román anyakirályné is ott volt a keresztelőn.

Ujbol a nemes szivü zsidóság szivéhez fordul szerkesztőségünk útján egy sorsüldözött diplomával a kezében majdnem éhen haló urinó, ki az intellektuel nyomorúság minden kálváriáját végig szenvedte, idegenben él itt, lakhelyét nem tudja fizetni s maholnap az uccára kerül, ha a jó lelkek meg nem mentik: Esdve kéri a jobb lelkeket bármily összeg adománnyal segívezzék, mert gyermekei vannak, kikért élnie kell. Szíves küldeményt „Özvegynek“ az Uj Kelet szerkesztőségébe kér.

23 kilométer angol ujság. A londoni British Múzeum most külön épületben helyezte el ujsággyűjteményét. Ez az épület, amely London egy külvárosában, Colindaleban van, hatemeletes. 275.000 kötetben vannak összegyűjtve azok a lapok, amelyek 1800 óta Angliában és a külföldön megjelentek. Az összegyűjtött ujságok sulya 20.000 tonna s kiterjedésük összesen 23 kilométer.

Értesítés Bikszád fürdőből

Augusztus 15-től a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel a fürdőigazgatóság a szobák árait, hogy mindenkinek alkalmat adjon a Bikszádon való nyaralásra, a következőképpen szállította le:

A Berta-lakban egy egy-ágyas szoba napi	Lei 65.—
A Berta-lakban egy kétágyas szoba napi	Lei 110.—
A Mária és Anna lakokban egy egy-ágyas szoba napi	Lei 50.—
A Mária és Anna lakokban egy kétágyas szoba napi	Lei 90.—
A Möriz-lakban egy egy-ágyas szoba napi	Lei 40.—
A Möriz-lakban egy kétágyas szoba napi	Lei 70.—

Ragadjuk tehát meg a kedvező alkalmat és keressük fel tömegesen Románia Karlsbadját, a gyomorbetegségek Mekkáját.

Teljes napi penzió I. oszt. szállodában Lei 120.—

Előjegyzéseket elfogad a Fürdőigazgatóság Bicsad (jud. Satu-Mare) és Satu-Maren dr. Braun, Str. Mihaj Viteazul (Rákóczi u.) 7. Telefon 62.

NAPRÓL NAPRA

Habsburg-Bourbon Károly főherceget tizezer pezeta bírságra ítélték, mert autóján Bourbon címer és korona díszlett. A főherceget kitiltották Spanyolország területéről.

Coleman londoni divatárú kiszolgáló nő a La Manche csatorna francia partjáról Cap Gris Nezbe kedvező időjárási viszonyok mellett vízbe szállott, hogy megkísérelje a csatorna átúsását.

Az amerikai munkásság óhajtanóknak tartja a trösztökről szóló törvény revízióját, a közmunka számának növelését, a szesztilalom eltörlését, az állami kiadások mérséklését s az ötnapos munkahetet hat óras munkanapokkal.

Az Artiglio olasz kutatóhajó az elsüllyedt Egyipt aranykincseiből eddig 600 ezer font sterling értékű aranyat hozott felszínre. Az aranykincs fele még a tergerméltségben van.

Cochran angol színházi vállalkozó tárgyal Reinhardtal egy Offenbach-daljáték londoni rendezése ügyében.

Philadelphában meghalt Henriette-Garrett-Schaffer gazdag elzászi származású asszony, aki után több mint huszmillió dollár értékű vagyon maradt. Az elzászi örökösök nem jelentkeztek s most egy amerikai ügyvéd kutatja őket Strassburgban és környékén.

Két délafrikai ültetvényes fagyjelző készüléket szerkesztett, amely hőmérvével egybekapcsolt elektromos szerkezet s a hőmérséklet 10 fok alá szállásakor csengőt hoz működésbe s így idejekorán figyelmezteti a gazdát a koratavaszi fagyra.

10 nyelven énekel és játszik

KAY WHITT a Szinkör Mozgóban

Utánzások, paródiák, skeccsek: Chevalier, Mistinguett, Jolson. Első előadás: Pénteken, szept. 2-án este fél 8-kor és fél 10-kor.

Részeg csendőrök békés parasztozokra lóttek rá egy bukovinai megyében.

Csenovitzból jelentik: Miron Ioan, a Storojnet megyei Calinesti csendőrőrs káplára, Mihail Donaidi csendőrrel együtt tegnap Barbesti községben cirkált. A két csendőr részeg állapotban molesztálta az asszonyokat, majd elővették fegyverüket és rájuk lóttek. Két asszony súlyosan megsebesült, úgy, hogy kórházba kellett őket szállítani. A csendőröket a csendőrkerületi parancsnokság rendelkezésre letartóztatták.

Jiddis művészeti Múramarosszigeten. Szombat este nagyszabású jiddis művészeti rendeztek a városi színházban a szigeti zsidó intellektuelek. A nagyszerű és igen nivós műsort dr. Fried Abraham lendületes megnyitó beszéde vezette be, majd Holder Sosana aviva, Holder József jiddis költeményeiből szavalt igen hatásosan. Ezután Holder József, az ismert budapesti jiddis író tartotta meg rendkívül érdekes előadását a jiddis irodalomról, majd saját költeményeiből olvasott fel a közönség nagy tetszése kíséretében. Dr. Sternberg Aladár egyik hangulatos novelláját olvasta fel, majd Freund Sári ugyancsak Holder József egyik versét interpretálta mély átérzéssel. Zwi Levanon jiddis melódiákat adott elő nagy sikerrel. Az estély kiemelkedő eseménye Gaál Jancsi, a fiatal hegedűművész pompás produkciója volt, amelyet szünni nem akaró tapssal honorált a hallgatóság. Steinmetz Lipót is megérdemelt sikert aratott hegedűjátékával, míg Gaál Janka konzoniális zongorakisérettel látta el a zeneszámokat. A művészeti Zwi Levanon nagyhatású záróbeszédével nyert méltó befejezést.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Duca a kormány élére reklamálta Maniut, ahelyett hogy válaszolt volna a liberálisok elleni vádakra

A liberális párt vezére szerint még sokáig tart a krízis és olyan súlyos feladatok várnak a kormányra, amelyeket nem tud teljesíteni. A „prin noi in sine“ gazdaságpolitikáját követeli a liberális párt

Lólopás és egyéb bűncselekmények miatt a szenátus megsemmisítette Novitzki cuzista szenátor mandátumát

Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. A kamara ma délelőtti ülésén Cocusna gogista képviselő panasolja, hogy több beszarábiai ezred tisztjei nem kapták meg áprilisi fizetésüket.

Kéri ezután, a kormány tegyen intézkedéseket, hogy a telefontársaság leszállítsa a távbeszélő díjakat.

Ion Zelea Codreanu a hadügyminisztert kérdezi, van-e tudomása arról, hogy a nyugdíjba menő altisztek nem kapnak földet, holott erre törvényadta joguk van.

Gherman szocialista az elsőrendű szűk ségleti cikkek árának leszállítására kér sürgős intézkedést. A kormánynak le kell törnie a spekulációt és a kartelleket s trösztöket.

Modreanu lupista törvényjavaslatot terjeszt be az összes adósságok konvertálásáról. Javaslat szerint minden adósság 60 százalékát elengednék.

Megszavazzák a buzaimport illetékének felemelését

Ezután a buzaimport illetékének felemeléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Radaceanu szocialista helyesli, hogy a földművelésügyi miniszter védelmébe veszi a belföldi termést, bár ezzel emelkedni fognak a buzaárak. Megengedhet lennek tartja azonban, hogy továbbra is a fogyasztók vállaira nehezedjék a kenyér bélyeg terhe. Ezt az adót el kell törölni.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter elismeri Radaceanu tárgyalgosságát. A buzatermés gyenge ebben az évben. A belföldi fogyasztás 250.000 vagont tenne ki, ezzel szemben csak 160.000 vagon áll rendelkezésre. A gabonakereskedők tehát külföldről importálnak búzát, ha ezt megfelelő vámvédelmi intézkedéssel meg akadályoznák, mert valutáris szempontból sem engedhető meg a buzabevitel. Ami a kenyérbélyegteret illeti, ennek jövedelme kezdettől fogva a kivitel prémium fedezésére szolgált. 1 milliárd lej kivitel jutalmat kellett fizetni, de a kenyér bélyegből eddig csak 400 millió folyt be. A többi ezután fogják a kenyérbélyegter bevétele arányában folyósítani. Mielőtt már nem lesz szükség a kenyérbélyegter, örömmel fogja azt eltörölni.

A miniszter beszéde után a törvényjavaslatot megszavazták.

Miért nem kötötték kartell a georgisták Vaidával

A délutáni ülésen Toma georgista szólalt fel a felirati javaslatához. Mindenekelőtt leszögezi, hogy a Vaida-kormány a párteszmé győzelme, amit az egész közvélemény kívánt, mert a Jorgával való kísérletezés csődöt mondott. A Vaida-kormány a Bratianu György liberális pártjának is ajánlatot tett közös választási kabinet alakítására. Mi nem fogadtuk el ezt az ajánlatot, mert nézetünk szerint egy választási kormányt vagy semlegesnek, vagy semlegesítettnek kell lennie, bírálókból és katonákból összeállítva. Az utolsó választási kormány 1929-ben Vaitoianu elnökléte alatt működött ilyen összetételben. Ez a kormány vezette le az egyetlen tiszta és szabad választásokat az országban.

A többség tiltakozik.

Toma: Sajnálom, de álláspontomon nem változtathatok. Akármennyire igyekezett a Vaida-kormány semleges maradni, ezt 100 százalékig nem sikerült megvalósítania, a hivatalos közegek érdeke végre is közös volt a kormány választási győzelmével. Itt kívánom megjegyezni, hogy Jorgának az az állítása, hogy azért nem léptünk be a Vaida-kormányba, mert nem voltunk megelégedve a felajánlott miniszteri tárcák számával, teljesen alaptalan.

Constantinescu Bordeni: Így írja ő a történelmet.

Ki szavazta meg a prémiumot

Toma ezután rámutat arra, hogy a 40 százalékot milyen nehezen szerezte meg a kormánypárt és csak a prémium segítségével kapott többséget.

Egy kormánypárti: Önök szavazták meg a prémiumot.

Toma: De a hozományt szívesen elfogadták.

Calinescu: Ne tagadja, szívesen osztozkodtak volna velünk a hozományban.

Toma: Önök kartellekkel tudták csak megszerezni ezt a sovány 40 százalékot is és így jutottak a prémiumhoz, amit immorálisnak minősítettek.

Egy többségi: Ha maguk kapták volna a prémiumot, lemondtak volna arról?

Toma: Ha előzőleg immorálisnak deklaráltuk volna, úgy feltétlenül.

A szónok ezután azt állítja, hogy a kormányban és pártjában nincs meg az igazi egység és a beszarábiaiak külön utjaira utal.

Toma hosszasan beszél, nagy türelmetlenségére Ducának, mert a soron következő szónok maga Duca. Ugyátszik, hogy a georgista képviselő szándékosan szabotálja az ellenliberális párt vezérének felszólalását.

Hét óra van már, amikor Toma végre befejezi beszédét és Duca emelkedik szólásra.

Duca expozét mond a liberálisok programjáról

A liberális párt vezére elsősorban külpolitikai kérdésekkel foglalkozik és a nemzetközi konferenciákról beszél. Hangsúlyozza, hogy a leszerelés kérdésénél ránk nézve a honvédelem szempontjai a legfontosabbak. A gazdasági konferenciákon a nemzetközi együttműködést biztosítani kell ugyan, mégis újra le kell szögeznie, hogy Románia számára irányadónak a régi elvnek kell maradnia: „Prin noi in sine“. A külföldi szakértők is ezt hangoztatják.

Ami Maniunak minapi szavait illeti, a liberális párt multbeli szerepéről, nem akar azokra reflektálni, mert helyette pártjának tettei beszélnek. Az összes kormányzó pártoknak egységes irányra és vonalvezetésre van szükségük. Amikor a revízió réme kísért és a propaganda egyre erősebb, akkor szoros egységet kell mutatni minden tekintetben. A gazdasági kérdésekre és konferenciákra vonatkozik ez. A Duna-konföderáció tekintetében nem voltak illúziói, de szövetségeseinkre való tekintettel magatartásunk helyes volt. De nem kell túl messzire menni. Gazdasági tekintetben teljesen pesszimizmus tölti el. A krízis még évekig fog tartani. Skepticizmusa fokozottan hangsúlyozza ki az elvet, hogy csak mi magunk segíthetünk magunkon. Rámutat annak fontosságára, hogy a hadseregről kellő mértékben gondoskodni kell. Interpellációt

Duca Mihalache és Argetoianu szócsatája a választásokról

Duca ezután a választások eredményéről beszél és rámutat arra, hogy a kormánypárt alig kapott 40 százalékot.

Mihalache: Mondja Duca ur, igaz lelkére, ha önök választottak volna olyan tisztán és szabadon, mint mi, akkor kaptak volna 40 százalékot?

Duca: 50-nél is többet. (Nagy derűség.)

Mihalache: Hiszen tavaly, amikor az Unionea Nacionalával mentek együtt, csak 47 százalékot kaptak, holott akkor 3 egész megye összes szavazatait ellop-ták.

Argetoianu a liberálisok felé: Önök nélkül 80 százalékot kaptunk volna. (Nagy taps.)

Dinu Bratianu: Ha nem mentek volna velük, akkor milyen választást csinált volna ön?

Argetoianu: És mert önökkel együtt mentem, akkor is olyan választásokat csináltam, amilyent csak lehetett. (Nagy derűség.)

Duca: Beteg az ország egy még betegbb Európában. Nagy hivatás vár a kor

jelent be a hadügyminiszterhez a hadsereg helyzetéről.

Duca Maniut reklamálja a kormány élére

A kisebbségi kérdésről is szólni kíván. Romániának négy millió kisebbsége van és törekedünk kell velük állandó harmoniában együttműködni. A kisebbségek törekvéseit és panaszait általában a törvényhozás szűkebb kereteire korlátozzák, de ő ennél sokkal fontosabbnak tartja az atmoszférát, amely a mentalitást kialakítja. Örömmel állapítja meg, hogy ez az atmoszféra a legutóbbi időben kétségtelenül javult és a jövőt illető leg kilátás van arra, hogy még inkább javulni fog.

Szónok ezután a kormányváltásról, majd a választásokról beszél és csodálkozását fejezi ki, hogy nem Maniu áll a kormány élén. Tudja, hogy Maniu nem fog válaszolni erre a kérdésre, de a közvélemény kíváncsi.

Giurescu gheorgista: Maniu nem jelentette azt ki, amit ön, hogy eltemeti egész politikai karrierjét, de... (nagy taps.)

Giurescu: Ha magának arca volna, akkor visszavonult volna minden politikától.

Duca: Arcatlanságokra nem felelek.

Giurescu: Ön könnyebben elintézi a kényes kérdéseket. Egyszerűen elfelejt válaszolni.

mányra, amelynek nem képes eleget tenni. Nincs bizalommal a Vaida-kormány iránt és ezért nem szavazza meg a felirati javaslatot.

Novitzki szenátor mandátumát megsemmisítették

A szenátus mai ülésén Gafencu külügyi alminiszter válaszolt Manoilescu interpellációjára, amelyben a volt miniszter Beck lengyel külügyi államtitkár látogatásának okairól és tárgyalásairól kér felvilágosítást. Gafencu kijelenti, hogy a lengyel külügyi államtitkár Törökországban üdült és onnan visszatérőben természetesen találta, hogy meglátogatja Lengyelország szövetségesét. Beck miniszterrel a két országot közösen érdeklő ügyeket beszéltek meg. Természetes, hogy a legnagyobb fontosságot tulajdonítják Lengyelországban is a román-lengyel szövetségnek és ezért a lengyel sajtó a legnagyobb rokonszenvvel fogadja Beck miniszter néhány napos itteni tartózkodását.

A szenátus ezután megszavazta a közgazgatási törvényt módosító javaslatot,

majd Mirto terjesztett be törvényjavaslatokat a kikötők törvényének módosításáról, a CFR autonómiájának és a közlekedésügyi minisztériumnak módosításáról.

Ezután a vizsgálóbizottság jelentése került sorra Novitzki cuzista szenátorok az ügyében. A jelentés megállapítja, hogy Novitzkinak nincs meg a szenatori mandátumot előírt 40 éves kora és ezenkívül különböző bűnyegyekbe volt belekeverve. Egyeseket ezek közül irattárba tettek, így egy 5000 lejes megvesztegetésről szóló feljelentést, más ügyekben felmentették, ismét másokban amnesztiát kapott. Így el volt ítélve magánlaksértésért 15 napra, de ezt nem kellett leülnie. Elítélték rágalmazás és rombolás miatt, utóbbi még nem jogerős. Két ítélet van ellene. Számos katonai parancsnokságnál működött detektívnek, de elcsapták és azután is detektívnek adta ki magát. Az iratok közt csempészet és lólopás vádja is szerepel, de az ítéletről szóló iratok elvesztek. Tény, hogy a kisenevi sajtóban több ízben megjelent róla, hogy lótolva.

„Mi van a lovakkal?”

A szenátus vizsgálóbizottsága mindezek alapján 5 szavazattal kettő ellenében megsemmisítésre ajánlja Novitzki mandátumát.

Mumuianu cuzista szenátor védelmébe veszi Novitzkit, tiltakozik az ellene indított hajsza ellen a politikai morál nevében. (Derűtség.)

Hangsúlyozza, hogy ez nem egy egyszerű mandátum, itt a nacionalizmus eszméjét akarják kompromittálni. Hátszabályellenesnek mondja az egész eljárást. Novitzkit ki sem hallgatták, pedig erre minden vádolttnak joga van.

Rujinski tábornok: Hogy mondhat ilyet? Hiszen az ön jelenlétében hallgattuk ki egy óra hosszat.

Boncescu kormánypárti: Igaz-e, hogy négy embert megölt?

Mumuianu: Ez is rágalom. Kifogásolja, hogy míg Novitzki Baltiba utazott születési bizonyítványáért, addig elrendelték ellene a vizsgálatot.

Coctachescu elnök visszautasítja Mumuianu támadását, ő teljesen a szabályok szerint járt el.

Novitzki a maga érdemeiért

Novitzki szólal fel ezután, aki kijelenti, hogy az ellene emelt vádakat egy detektív Készítette, akik ő elcsapott állásából. Tizennégy vádpontot foglalt össze, de ezekből csak egy igaz, hogy zsidókat mert megverni. Ő volt az első katonája, aki letette az esküt a román zászlóra. Az olasz hadseregben is a román érdekekért harcolt. Az, hogy bolsevista gyilkosokat feljelentett, csak érdem.

Hangok: Mi van a lovakkal?

Novitzki: Egy őrmester lelkén száradnak.

A szenátorok közül többen intéznek kérdéseket Novitzkihez, aki dadogva felel és majdnem sirva jelenti ki a következőket: Ha megsemmisítik a mandátumomat, én összetört lélekkel távozom innen én harcolok tovább a nemzetért és az igazságért. De mit fognak szólni azok, akik engem ideküldtek?

Mumuianu ezután felolvassa egy tábornok levelét, amely szerint Novitzki jó detektív volt.

Vulcanescu kormánypárti kéri, hogy szabadítsák meg a szenátust ettől az úrtól, ő nem ül lótolva mellé.

A szenátus ezután 98 szavazattal 22 ellenében megsemmisítette Novitzki mandátumát és így Baltimegyében új választás lesz.

A szerelem órája

Elynor Glyn legújabb könyve az irodalmi szenzáció. Külön érdekessége, hogy magyar tárgyú. 248 oldal 66 lej Lepagenál Kolozsvár. Vidékre utánvéttel, vagy beküldve portómentestn.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10, sz. Telefon 2-77.

Taxa piatite No. 22

da Bar Telefon Havon évre 60 földes felérvé metesél KELE szidós

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz

Novi vérebét, akolboli Mégis tak hajj együttü Cuzár itt-ott nyugodt hogy to Novit dot vert hanem. Ez eg ra hajlo Nem Mert akik a szavazta Vajjo mellett, lókötés volna, h felholtr Talán dátumát Még zista dz